

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Štev. 23.

V Ljubljani, dne 9. junija 1909.

Leto XXII.

Liberalna stranka se mavsa.

Starost se ne dá popraviti. Prileten možki in ostarela ženska, ki si hoče z umetnimi pripomočki zakriti rane, ki jih zglođa časa zob. Smešna prikazen. Sivi lasje in brada se dá pobarvati, z raznimi mazili in štipami se dajo zakriti gube na licu. Toda stare kosti ostanejo stare in ni ga stroja, ki bi jih mogel pomladiti. Malo vetra, malo mokrote, pa je vsa umetna mladost proč in stara zgrbančena koža se ti pokaže v tem odurnejši obliki, čimbolj se je trudil ostareli nesrečnik zakriti svojo starost.

To vidimo tudi pri naših liberalcih! Trudijo se res zadnji čas precej, delajo shode, snujejo zveze; pa vkljub vsemu lepoticju, vsem žavbam in pisanim trakovom, ki jih rabijo, se nazadnje od njih ne pokaže nič boljšega nego to, kar imenujemo po stari kranjski šegi — star kolovrat. Zmašili so skupaj Zvezo slovenskih zadrug in začeli so snovati posojilnice in konsume, — proti katerim so prej tulili kakor Indijanci — toda s tem so se le zakopali v dolgove in za drago ceno nasuli nekaj peska sebi in najneumnejšim svojim pristašem v oči.

Shodi! Shode sklicevati je lahka reč: eno polo papirja, na kateri se naznani shod glavarstvu in en groš za marko, pa je shod sklican. Toda pri shodih so poglavitna reč ljudje, in teh liberalcem manjka. Na ure daleč morajo prihajati razni liberalni učitelji in kramarji, da se v kaki mali gostilniški sobi vsaj povečemo zasedejo mize, pred katerimi potem razlagajo: Žerjav in Oražen, Švigelj in Tavčar, Ribnikar in Triller, v skrajnem slučaju tudi Hribar in Novak svoje modrosti. Za stranko imajo ti govori samo en pomen: z njimi se po geslu, da v sili pes česen je, napolnijo lačni

prostori »Slovenskega Naroda«. Kako liberalci štejejo svoje poslušalce, že dobro vemo od prilik. Ob času volitev so vedno pri svojih shodih našli na tisoče volivcev, ki so se pri njihovih shodih zaprisegli za njihove kandidate. Ob volitvah jih je bilo desetkrat manj. Te liberalne štetve nas spominjajo na našo pesem, ki pravi:

V tem mestu Kolofonija je b'lo l'udi devet, prišla j' bolezen kolera, pobrala j' vseh deset.

Tolikokrat so že pogoreli, da bi jih že lahko srečala pamet in bi že lahko spoznali, da je popolnoma prazno delo zidati liberalno stranko pri nas. S časniškim papirjem, pri katerem se namesto mavte rabijo samo sline, ki jih cedi par advokatov, učiteljev in kramarjev za izgubljeno slavo. Mi nimamo v svojem listu prostora za to, da bi popisovali vsa njihova pogorišča; tudi niso vredni. Pač pa si moramo ogledati eno poglavitnih njihovih pogorišč zadnjega časa. Pogorela je namreč ob velikem smehu gorenjskih kmetov dne 1. junija v Kranju na »Stari pošti« liberalna zveza gorenjskih podružnic kmetijske družbe. Pri tem žalostnem dogodku so se nekatere osebe tako opekle, da se je po pravici bati za njihovo politično življenje. Ves v mehurjih je prilezel uradnik zveze slovenskih zadrug, po dom. Babčev fantek, ki je po naročilu liberalne stranke shod sklical in mu predsedoval. Precej kislega zelja je porabil tudi tajnik kmetijske družbe za to, da je ohladil nekoliko svoje opekline. Temu možu ni pomagati, ker kljub vsem skušnjam neče biti pamenten. Zirovnik in Luznar sta tudi dobila svoje zaslužene mehurje. Seveda razumemo, da liberalcem diši gorenjska plat; ravno v kranjskem okraju so začeli s samostojno kmečko stranko, ki je bila toliko samostojna, kolikor kmečka, t. j. prav nič. Zdaj so prišli na misel, kaj bi se dalo iz

kmetijskih podružnic napraviti. Bobnali so po Gorenjskem, pisali celo kopo pisem, razpošiljali plakate in jih popali po hlevih in šupah. Prišlo je res nad 60 ljudi, pa ne za to, da bi šli na liberalni lim, ki ga jim je nastavljal glavni govornik Gustav Pirc; tudi ne za to, da bi Babčev fantek postal predsednik nameravani zvezi, marveč za to, da so obema jasno in odločno povedali, da se iz te liberalne moke ne dá speči niti en mlinec. Babčev fantek je zasedel predsedniški stol, g. Pirc je v svoji lastnosti kot c. kr. potovalni učitelj v svojem govoru opravljal plačane ali neplačane, najete ali nenažete posle — tega ne vemo — liberalnega valpeta. Oglasila sta se pa naša vrla poslanca Pogačnik in Demšar, za katerima stoje tisoči gorenjskih kmetov, in stvar je bila končana. Pirc je moral preklicati svoje prejšnje besede in je junaško ubežal. Na Babčevega fantka poziv, naj vzdignejo roko tisti, kateri so za nameravano zvezo, se je vzdignilo celih šest rok. In ko je nazadnje žalostnega obraza Babčev fantek prosil, naj ostanejo po shodu zastopniki tistih 12 kmetijskih podružnic, ki so podpisali pristop zvezi, se je jela prazniti dvorana in Babčev fantek s Spodnjega Brnika, izvedenec za liberalno mleko in maslo in v duhu potrjen predsednik liberalne zveze, je ostal v sobi na »Stari pošti« sam, tako sam, kakor ranjki Robinzon na svojem otoku. S praznimi stolmi, ki so zevali vanj se je skoraj gotovo naprej razgovarjal o svojih plemenitih namerah. Kaj jim je razodeval, ne vemo; to mu pa lahko rečemo, da so se stoli potihem smejali njegovi strašni blamaži.

Pri tej priliki se v imenu gorenjskih kmetov zahvaljujemo poslancema, zlasti pa še zastopnikom kmetijskih podružnic iz Komende in Kamnika. Pomlad je v deželi: tiči gnezdi in vale. Liberalna stranka pa nima ne gnezda, ne jajc: mavsa se. Mi ji ne moremo pomagati.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Binert premagan.

Binert je premagan in kdaj se vda, je samo še vprašanje časa. Da je njegova vlada dobila od zbornice nezaupnico, ki je ne more prenesti, je v prvi zasluga slovenskih in jugoslovanskih poslancev, ki so znali združiti Slovence proti vladi, in zlasti našega dr. Šusteršiča, ki je z mirno premišljenostjo in orlovo bistrovidnostjo vodil bitko proti vladi. Že 11. sušca je utemeljil v zbornici svoj nujni predlog, naj vlada uporabi vsa zakonita sredstva, da prepreči madžarsko banko v Bosni. Poslanska zbornica je temu predlogu soglasno pritrdila — toda vlada je brez ozira na državni zbor vendarle dovolila Madžarom, da ustanove to oderuško podjetje. Za to uslugo so Madžari obljubili, da bo dobil podpredsedniško mesto v banki kak Avstrijec in da banka toliko časa ne začne poslovati, dokler ji tega ne dovoli bosanski deželni zbor. A dr. Šusteršič se ni bal na ta način preslepiti; sedaj je že vse eno, kdo vleče mastno ravnateljisko plačo v banki, marveč se mora preprečiti banka sama, ki je za Bosno naravnost pogubna. Zato je dr. Šusteršič začetkom maja sklical sejo bosanskega odseka, da vlada pojasni in opraviči svoje ravnanje. Vlado stranke so vsled tega prišle v silno zadrego. Bile so prepričane, da vlada ni prav ravnala, a vendar je še niso hoteli odsloviti. Zato so si s polovičarstvom pomagale iz zadrege. Zahtevo Jugoslovancev, naj vlada prepreči madžarsko banko, so odklonile, ker so hotele priznati Binertu, ki bi moral iti, ako bi odsek sprejel jugoslovanski predlog; pač pa so obrnile vso svojo jezo na Buriana, ki široko sedi v Budimpešti na mehkem ministrskem naslonjaču in se jim smeje ter misli: Le vpijete; čimbolj boste kričali nad menoj, rajši me bodo imeli moji ljubi Madžari in tem dalje bom ministroval. — Tako so jugoslovanski sklepi vsled nedoslednosti in neznačajnosti vladnih strank propadli. Pa samo v odseku. Takoj nato je dr. Šusteršič vložil iste predloge, ki jih je odsek bil odklonil, kot nujni predlog v zbornici. In glejte čudo! Tu je bila nujnost teh predlogov soglasno sprejeta. Resnično, dan 3. in 4. rožnika je bil za vlado in vladne stranke pravi

dan jeze!

Dr. Šusteršič je dne 3. rožnika v svojem govoru kakor s kijem udrihal po glavih in slepih glavah vlade in vladnih strank. S stvarnimi dokazi, ki jih ne ovirajo nobena zvijača ministrov in njihovih zaveznikov, je dokazoval nujnost svojega predloga. Začetkom so ga poslušali tiho in sramežljivo. Kmalu pa jim je prihajalo vroče v glavi in tesno pri srcu. Slovenski poslanci so burno odobraval krasni govor dr. Šusteršiča, ki je klical zbornici:

Imejte pogum!

Vsi do zadnjega ste prepričani, da nameravana banka more le škoditi ugledu in koristim države in bosanskega prebival-

stva. Nimate pa poguma, da bi to preprečili! Imejte pogum svojega prepričanja in glasujte za naše predloge. Četudi smo ločeni po strankah, v tem vprašanju moramo biti edini, kakor 11. sušca. Le tako rešimo čast parlamenta in ugled države. Ako pa glasujete, kakor v odseku, proti svojemu boljšemu prepričanju na škodo parlamentu, državi in bosanskemu prebivalstvu, potem bode dan, ko se je Bosna priklopila naši državi, začetek novodobnega suženjstva in beraštva za bosanskega in hercegovskega kmeta. Če imate ta žalostni pogum, potem se nas bosansko prebivalstvo ne bode spominjalo s hvala-ležnostjo. Mi tega poguma nimamo!

Sijajni govor dr. Šusteršiča je dosegel svoj namen. Tudi vladne stranke so glasovale za nujnost predloga, dasi so prej v bosanskem odseku glasovale proti njemu; sramovale so se javno in v zbornici potrditi kupčijo, s katero je Binertova vlada prodala bosanske kmete madžarskim židovskim oderuhom. S tem, da je obveljala nujnost dr. Šusteršičevega predloga soglasno, je vlada dobila zasužnico, ki bi je ne mogla prenesti, če bi ne imela velike predrznosti. Toda Binert še sedi. Dasi je zbornica že v drugič kot en sam mož obsodila njegovo barantanje — četudi ne naravnost, a vendar obsodila — on sedi. A ne bo dolgo. Vihar, ki se je vzdignil proti vladi z govorom dr. Šusteršiča, se je še okrepil, ko je kot slavni govornik za predlog nastopil

dr. Krek.

Branil je jugoslovanske poslance očitanja, da hočejo s svojim predlogom o bosanski banki vreči vlado. Na to sumničanje, je dejal dr. Krek, odgovarjamo: Ako je naša stvar pravična, potem se ne zmejnino, ako pade vlada. Padec vlade bi bila le slučajnost, postranska stvar pri tem vprašanju, ne pa glavna. Preprečiti hočemo oderuško banko. In dne 11. sušca je zbornica soglasno isto zahtevala, kar mi. In danes ne zahtevamo drugega, nego da zbornica izreče isto svoje prepričanje. Ako pa je vlada prezirala soglasni sklep zbornice, je vendar ne moremo hvaliti. Ministri so nam pri tem postranska stvar, jaz jih komaj poznam. Od teh ministrav pa gotovo ni odvisna bodočnost Jugoslovancev.

Dr. Krek je v svojem govoru obžaloval, da Poljaki pri vprašanju madžarske banke hodijo svojo pot in ne podpirajo jugoslovanskih poslancev, dasi gre sedaj za življenje in smrt bosanskega kmeta. In zakaj so pustili Poljaki Jugoslovane na cedilu? Zato ker sedi med ministri Bilinski, ki je slučajno Poljak in ki so se zaradi njega njegovi rojaki vdinjali neznačajni Binertovi vladi. Poljski narod je ljubil in dolga stoletja z mečem branil svojo prostost. Tukaj pa poljski zastopniki nimajo poguma, da bi obsodili svojega rojaka Bilinskega, ki Madžarom prodaja gospodarsko in politično svobodo skoro dveh milijonov slovanskega prebivalstva.

Popoln poraz.

Po dr. Kreku je utemeljeval češki poslanec Kašina svoj nujni predlog, naj zbor-

nica izrazi vladi obžalovanje in nezaupanje. Ta predlog je torej naravnost naperjen proti vladi — in je vendar dobil večino 201 glasu proti 194. S tem je dokazano, da Binert nima več večine v zbornici. »Večina« se je tudi sama ustrašila, da bi manjšini podlegla, in se je poslužila sredstva, ki se ga večina po navadi ne poslužuje: obstrukcije. Da bi preprečila glasovanje o dr. Šusteršičevem predlogu samem, je začela razgrajati in razbijati, dokler ni predsednik seje zaključil.

Za slovenske pravice

je nastopil poslanec Žitnik v proračunskem odseku. Zahteval je, naj se črta iz proračuna vsota, ki je določena za nemškega šolskega nadzornika na Kranjskem. Opomnil je tudi vlado, naj že enkrat sezida novo gimnazijsko poslopje v Novem mestu, ki je tako zelo potrebno, ter zahteval slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Poljedelski minister

se hoče prikupiti kmetskim poslancem. Kmetijski poslanci se namreč upirajo trgovski pogodbi z Rumunijo, ki ni našemu kmetijstvu nič kaj v prid, in zato jih vlada skuša pridobiti zase. Dne 3. rožnika je poljedelski minister v ta namen predložil državnemu zboru predlogo, da se ustanovi osrednji zavod za prodajo živine, kar bi kmetickemu ljudstvu le koristilo.

KRŠČANSKA MISEL V AVSTRIJI.

napreduje od dne do dne. V vseh deželah se vedno krepkeje utrjuje krščansko prepričanje med ljudstvom in kaže že tudi svoje sadove: neštete politične in gospodarske organizacije, ki rastejo in procvetajo. Nov dokaz, da ne prepreči nobena sila več blagoslovljene rasti krščanske demokracije, je bil sijajen shod, ki ga je priredila češka katoliško-narodna stranka na Binkošti v Olomucu. Slovesnega obhoda se je udeležilo 6000 oseb iz vsch čeških in drugih avstrijskih pokrajin. Socialni demokratje so seveda tudi pri tej priložnosti dokazali svoje svobodomiselnost v tem, da so vrle udeležence shoda zmerjali, toda to ni škalo nikomur dobre volje. — Poslanci so obravnavali pri zborovanju o gospodarskih in političnih zadevah, govorili proti »svobodni« šoli, poročali o krščanskem socialnem gibanju na Moravskem, ki sijajno napreduje.

KOMANDA IZ PETERBURGA.

V Peterburgu se je zadnji čas sešel vseslovanski shod, ki je tak, kakršnen je bil, gola neumnost. Od slovenskih poslancev ni šel seveda nihče tja, ker je znano, da obstoji največji kos ruske ljubezni do Slovanov v skrbi, kako bi kar najhitreje vzeli Poljakom katoliško vero in zavest poljske narodnosti. Le velelični župan mesta Ljubijane je zbežal, ko so mu dokazali, da se je doma na škodo lastnega naroda vezal z Nemci, na shod v Peterburg hladit svojo gorečo slovansko ljubezen. Nam je že vse eno, kam gre župan Hribar, in čim dalje je, ljubše nam je. Toda župan in poslanec Hribar primesel je iz Peterburga tudi čuden ukaz: Bosna se mora zopet od-

irgati od Avstrije in ostati neodvisna, dokler se ne prikloni Srbiji! To so sklenili veliki Slovani v Peterburgu, tako komando so poslali avstrijskim poslancem državnega zbora. Naši ljudski poslanci se bodo lepo zahvalili za taka naročila! S tem hočejo peterburški Slovani uničiti veliki cilj jugoslovanske politike, ki obstoji v tem, da se združijo vse hrvaške in slovenske dežele v eno kraljevino pod habsburškim žezlom; s tem hočejo vreči v vodo vse tiste silne milijone, ki jih je naša država izdala ob okupaciji Bosne in v zadnji vojni nevarnosti; s tem hočejo onemogočiti vse delo naših poslancev, ki se ravno sedaj tako uspešno potegujejo za to, da iztrgajo Bosno iz madžarskih rok! — Naši poslanci se ne bodo zmenili za peterburška povelja, Hribar pa naj dela, kar hoče! Lahko podpiše zopet kako pogodbo z Nemci, lahko tudi podari Bosno Srbom; škodoval nam sedaj več ne bo in tudi koristil ne, kot ni še nikoli.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J

(Dalje.)

ČETRTO POGLAVJE.

Zadnji velikonočni praznik v Jeruzalemu.

Judovske stranke, ki so se med jeruzalemskimi zidovi borile in preganjale na življenje in smrt, so sklenile za nekaj dni krog velikonočnega praznika premirje. Skozi vrste oboroženih vojakov so lahko prihajali romarji do tempeljskih predvorov, pa tudi v svetišče samo, kjer so opravili svoje zasebne daritve. Bližali so se hiši božji z grenkobo v srcu in veliko žalostjo; kajti na svetem mestu je vladala vsepovsod gnusoba razdejanja. Veličastno stebrovje je bilo tuintam podrto, marmorne plošče, s katerimi so bile pokrite templjeve stene, poškodovane in strehe na mnogih mestih predrte; skale, katere so lučali metalni stroji, so zadele celo žgavni oltar in pomandrale duhovnike in navzoče ljudstvo v istem hipu, ko je bila žgavna daritev položena na oltar. Ti strašni prizori so slednič omehčali tudi Eleazarjevo trdosrčnost. Ko je bil pozval v mesto ben Giori, je imel res namen, ukrotiti Galilejca Janeza iz Gishale ter narediti v nesrečnem mestu slogo in edinost. Ali kmalu je opazil, da postaja zlo od dne do dne hujše. Na tisoče ljudi je padlo v bratomornem boju in dolgo vrsto bogato založenih žitnic so upepelili nenasitni plameni, katere je podtaknila zlobna roka sovražnikov. Eleazar bi se bil najrajši zjoval od sramote in žalosti.

Vkljub njegovi ošabnosti, trmoglavosti in nagli jezi, mu je tlela v srcu še vedno iskrica poštenja in plemenitosti. Premagal je svojo častihlepnost in sklenil, da se ukloni skupnemu poveljniku, če odložita

njegova nasprotnika za nekaj časa orožje. Mirovno stanje, katero so sklenile stranke zaradi bližnjega praznika, je sad njegovega pogajanja. Rad bi se bil pobotal z njimi za trajni mir, ali ta nakana se mu ni posrečila. Zato se odloči s svojimi gorečniki velikodušno ukloniti Galilejcu in skupno z njegovimi četami braniti tempeljski grič, v najhujši nevarnosti pa priskočiti celo ben Giori na pomoč, ki bi sprejel v svoje varstvo del mestnega obzidja. Več edinosti Eleazar ni mogel doseči.

Na predvečer velikonočnega praznika so se zbrali zastopniki gorečnikov v celici Gazit k skupnemu posvetoivanju in se po dolgem obotavljanju vdali Eleazarjevemu načrtu. Ben Kajfo, gostilničarja Zabulona in nekatere druge može je tolažila zavest, da so dobili v roke precejšnje število talentov iz tempeljskega zaklada. Drugi so se zadovoljili z nado, da bo trajalo mirovno stanje med sovražniki samo ob času velikonočnega praznika, ali če bi Rimljani napadli sveto mesto, česar pa zdaj še ne marajo verjeti. Najstrastnejšim gorečnikom pa so se zdele tudi te določbe brezkoristne in nepotrebne.

»Naše mesto je mesto božje in naš tempelj je bivališče Gospoda vojnih trum«, se oglašali njih pristaše Meir in obrača na zborovalce svoje nezaupne in skrivnostne poglede. »On sam nas bo branil. Razprostri bo svoje roke okrog svojega ljudstva kakor ognjen zid in prepodil sovražnike z bliskom in točo. Ali nam ni obljubil po Davidu, svojemu hlapcu: »Zakaj hrume narodi in si ljudstva izmišljujejo prazne reči? Dvigajo se kralji zemlje in prvaki se zbira'o zoper Gospoda in zoper njegovega Maziljenca. On, ki biva v nebesih, se jim smeja in Gospod jih zasmejuje. Potem jim bo govoril v svoji jezi in jih prestrašil v svojem srdi. Kajti jaz sem postavljen od njega za kralja Sionu, njegovi sveti gori, ter oznanjujem njegovo povelje. Gospod mi je rekel: »Moji sin si ti; danes sem te rodil. Prosi me in dal ti bom kot delež narode in pokrajine zemlje. Vladal jih boš z železno palico in jih strl kakor prsteno posodo.«

Tako je tolmačil načelnik gorečnikov v svoji zaslepljenosti besede svetega pisma in jih obračal sebi v prid, ko zborovalcem nenadoma izroči poslanca, ki je prihitel v Jeruzalem, da naznani prihod rimske vojske. Eleazar ga nemudoma pozove pred zbrano starešinstvo in ga pozivlje, naj mu poroča. Sel prekriža v znamenje spoštovanja čez prsi roke, se globoko prikloni in prične govoriti: »Očetje mojega naroda, poslušajte, kar vam hoče povedati vaš pokorni hlapec, Gospod pa naj blagoslovi moje besede, da bodo v srečo vam in vsem potomcem Abrahmovim! Jaz, vaš hlapec, sem čakal več mesecev na visoki gori zunaj mesta, odkoder se vidijo vse ceste, ki peljejo iz Cezareje v našo deželo. Opazoval sem več tednov živalno življenje v tamošnjem rimskem taboru in videl, kako so prihajale njih čete iz daljnega Egipta. Takrat sem vam poslal svojega sina z novico, da so odrinili Rimljani proti vam. Ali novica

je bila prenačljiva; kajti šele predvečernim so odpotovali proti pogorju. In zato sem ostal še nekaj časa na svojem mestu in sem lahko spoznal njih nakano in natančno precenil moč bližajočih se čet. Potem sem zapustil svoje skrivališče in bežal celo noč in celi dan. Torej poslušajte, kar sem videl! Neka legija je odpotovala v južni smeri pri Lidi in bo šla mimo Emavsa čez gore; glavne čete pa so se napotile proti Samariji in bodo prihitele najbrž od severa mimo Betela.

Ali povem vam, veliko je sovražnikov, katere bo Gospod izročil vašim rokam. Najprej sem zagledal čete kralja Agripe; vse so bile nagizdane in krasno oblečene. Nisem jih maral šteti; zdele so se mi kakor pleve, katere bo pometel prvi vihar vašega srda. Njim je sledilo več drugih pomožnih čet, konjenikov in pešcev, kakih trideset tisoč, katere so poslali na pomoč maloazijski knezi svojim zaveznikom. Med njimi sem opazil celo arabskega kneza Mardoha, ki je bil nekaj časa prijatelj ben Giore, in sem ga zato na lici mesta preklel.«

Izbruh divjega srda, ki je vzkipeł pri teh besedah v gorečnikih, prekine poslančevu pripovedovanje. Ali takoj nadaljuje:

»In potem so prišli Rimljani. Najprej kopači in tesarji, potem skrbno zavarovana prtljaga poveljnikov. Za njimi je prihajal vrhovni poveljnik Tit, obdan od najboljših jezdecev in pešcev. Šele zdaj se je prikazala glavna truma in povem vam, da so tla kar bobnela pod nogami težko oboroženih vojakov. Na čelu vsake legije je jahala konjenica; takoj za njo so peljali bojne stroje — naštel sem jih kakih dvesto: metalniki za kamenje in puščice, valarje, kolesa, zložene stolpe, debele trame in podnice za obrambne strehe, orjaške ovne za razdiranje obzidja in še marsikaj, česar še nisem nikoli videl.«

»Vse to bo požrl ogenj!« vzklikne zaničljivo Meir.

»Gospod bo izpolnil tvoje besede, še preden se bodo njih vražji stroji dotaknili zidovja svetega mesta,« odgovori sel ter nadaljuje: »Za temi vojnimi stroji so jahali v obilnem spremstvu tribuni in drugi dostojanstveniki, obdani od najizbranejših vojakov. Sledili so jim trobentači in vojna znamenja, uvrščena krog srebrnega orla.«

»Znamenje njih najvišjega maljka!« pristavi Dalaj. »Kako naj naš Gospod Bog nakloni zmago tej ostudni podobi?«

»Nato so prikorakale legije, po šest vojakov v vsaki vrsti. Ni ga bilo med njimi, ki bi se ne bil upal pomeriti z Goliatom, tako so znali sukati in viliti meče in sulice. Ali vkljub temu je premagal onega velikana neznatni deček David in tako se bo godilo tudi tem Rimljanom. Vsa prtljaga in vse orožje bo plen Izraelov, njih trupa pa bodo požrle ptice z neba. Najemniških čet, ki so prihajale najzadnje, nisem maral šteti, ker se mi ni zdelo vredno. Mislim, da se ne motim, če trdim, da šteje glavna rimska vojska kakih devetdeset tisoč mož. Kajti tudi iz Jerihe in Hebrona sem videl prihajati trume vojakov.«

Eleazar svetuje, naj gre ben Giora s svojimi ljudmi čakati one legije, ki namerava priti mimo Emavsa, in naj jo pošlje v tamošnjih gorskih soteskah, dokim bo sam s pomočjo Galilejca zadrževal središče rimske vojske pri Betelu. Ali navzlic njegovim prošnjam nečeta njegova nasprotnika zapustiti svojih postojank v Jeruzalemu in iti iz mesta v boj zoper prihajajočega sovražnika. In tako raste nezaupnost med domačimi poveljniki od dneva do dneva. Medsebojna zavist je postala tako velika, da je le malo manjkalo, da ni iznova izbruhnilo med strankami v templju krvavo klanje. Tako brezupen je bil položaj v jeruzalemskem mestu, ko so v sedemindesetem letu po Jezusovi smrti na križu na veliki petek oznanjale raz tempejsko višavo srebrne trombe, da je napočil največji judovski praznik.

Ob tem času so se zbrali prebivalci Marijine hišice k skupni molitvi, da bi praznovali spomin Zveličarjeve smrti. Po končani pobožnosti jim razodene Evzebij nevarnosti in težkoče nameravanega bega, katere je povzročil nenadni prihod Rimljanov. Tamari in Sari pusti skrbni duhovnik nekaj časa za premislek, ali ostaneta v Jeruzalemu ali gresta v Pelo. Pavlina in Benjamina pa sklene poslati vskljud vsem oviram k škofu Simeonu v Pelo, da mu izročita Veronikin prt. Benjamin se kaj nerad ukloni starčkovemu ukazu, ker bi rajši ostal pri svojem prijatelju Natanaelu, kateri bo tačas stregel Evzebiju pri oltarju.

Na veliko soboto ponoči so se kristjani, ki so morali ostati v Jeruzalemu in jih ni bolezen priklenila na bolniško posteljo, zbrali poslednjič v oni dvorani, v kateri je Gospod obhajal z apostoli zadnjo večerjo. Kmalu po polnoči se je pričela služba božja. Ko so kristjani izmolili nekaj psalmov, ki so bili to noč običajni, jim prebere duhovnik veličastno poglavje iz pisma svetega Pavla, kjer poroča apostol o vstajenju Gospodovem, in poročilo svetega Matevža, katero potrdi Evzebij kot očitavec.

Nato se prične daritev svete maše sama, pri kateri so novokrščenci prvič navzoči v svojih belih oblekah. Evzebij se obleče v praznična oblačila in Pavlin mu prinese kelih, katerega je rabil Gospod pri zadnji večerji, ter mu poda vina in nekvašenega kruha. Duhovnik blagoslovi darove ter jih daruje Bogu. Ko izmoli vzvišeno zahvalno pesem, izreče nad kruhom in vinom posvetilne besede ter se zgrudi v globoki ponižnosti na kolena in moli svojega Boga, skritega v Najsvetejšem Zakramentu. Potem opravi zopet nekaj molitev in zavzije sveto Rešnje Telo. Nato obhaja najprej Pavlina, četvero novokrščencev in vse druge navzoče brate in sestre.

Po opravljeni sveti daritvi povabi Evzebij svoje vernike na priprost ljubzenski obed, kjer jih zre poslednjič kakor člane ene družine. Naglo jim minejo trenutki, katere jim sladi medsebojna ljubezen in tolažba. Strahoma, ali vendar mirno zro v temno bodočnost, nad katero so se zbrali oblaki bližajoče se nevihte.

41

Medtem sta sklenili Tamara in Sara, da ostaneta v Jeruzalemu, kjer bodeta stregli ranjencem in bolnikom.

«Kako lepa misel!» jima pravi duhovnik. «Dela usmiljenja so ključ nebeškega kraljestva! Velika in težka je vajina žrtev, ali nebeški Sodnik vama bo stotero poplačal vso gorečnost!»

Takoj se poslovita Tamara od Benjamina, ki je s svojim tovarišem že pripravljen na daljno pot. Težko je slovo, ali blagoslov sivolasega duhovnika, ki spremlja oba mladeniča, ji daje upanje, da bo vskljud temu zanju kmalu napočil dan radostnega svidenja — pri očetu.

Pavlin zvije Veronikin potni prt, od katerega se je njegova mati ločila z veliko ljubeznijo, a tudi z veliko žalostjo, v trden in nepremočljiv pergament in skrije zvitek pod Benjaminovo obleko. Spominja se nevarnosti, ki mu je pretila ob Studenčnih vratih, ko je prihajal v mesto, in se opravičeno boji, da bi se mu zopet ne pripetilo kaj sličnega. Danes hoče poskusiti svojo srečo pri Esenskih vratih. Ko pride s svojim tovarišem v njih bližino, reče dečku:

«Benjamin, zdajle bodi previden in spreten! Veš, kako dragocen zaklad nosiš pod obleko in kaj bi se zgodilo z njim, če bi prišel Judom v roke. Mene bodo najbrž ustavili in preiskali. Tačas pa ti urno smukni mimo njih in leti, kolikor moreš, v Betanijo. Samo pazi, da boš hodil vedno v levi smeri, najprej v vasico Siloe, potem pa navzgor po kedronski dolini, dokler ne prideš do onega kraja, ki leži ravno nasproti templju in odkoder se odcepi cesta v Betanijo.»

«O, bom že prišel, tudi Lazarjevo hišo bom lahko našel, znan mi je njen krasni vrt. Rada bo letela straža za menoj, če ji bo kaj zame, tudi če bom le nekaj korakov iz mesta!» odgovori deček. «Ali kaj bo s teboj, če te primejo in ne pustijo dalje?»

«To pripustimo božji previdnosti,» odgovori Pavlin. «Če bo mogoče, bom prišel še pred nočjo ali pa vsaj jutri zjutraj v Betanijo. Ako pa je Bog drugače določil moja pota, tudi dobro, samo glej, da kmalu prideš v Pelo. Toda že sva pri vratih. Skušaj se straži izmuzniti, ko bodo mene izpraševali. Ostani nekoliko za menoj, kakor da nisi moj tovariš.»

Benjamin postoji nekaj hipov. In medtem ko ima straža opraviti s Pavlinom, se deček potaji in skoči v najvarnejšem trenutku na prosto. Ko misli, da je dovolj na varnem, se ozre proti vratom in vidi, kako razlaga načelnik stražnikov njegovega tovarišu strogo zapoved, da ne sme pustiti nobenega meščana iz mesta, ki je sposoben nositi orožje. Zaman ga prosi Pavlin, češ, da je edini sin revne vdove in da kot tak ni dolžan služiti v vojski.

«Zdaj je hči Sionska sama postala vdova,» se jezi načelnik. «In če ne maraš iti s svojo krepko roko v boj zoper sovražnika, ti ne ostane drugega kakor smrt, kakor resnično je naš Bog Gospod vojnih trum! Vedi, da te na licu mesta prebodem kot upornika! To je moj nepreklicni ukaz!»

«Gorje nama!» vzdihne Benjamin in gleda z žalostnimi očmi, kako se je Pavlin vdal svoji bridki usodi. Dobro razloči, kako mu tovariš pomežikuje za slovo in kako ga peljejo odtod. Potem pa se splazi ves pobit in obupan navzdol v dolino Hinnom in se ozira po vasici Siloe.

Ponoči bi se deček ne bil drznil potovati po tej neobljudeni, z gozdovi in grmovjem porastli dolini, katero so smatrali Judje za kraj strahu in podobo pekla. Semkaj so vlačili trupla umorjencev, mahovino pobitih živali in sploh vso nesnago, kar se je nabralo v Gospodovem mestu. Tukaj si je končal tudi izdaica Judas s konopcem svoje življenje in Benjamina se vsiljujejo na tej poti vse one žalostne povesti, katere mu je nekoč pripovedovala Roda in v katerih je ta kraj vedno nazivala bivališče hudobnih duhov. Ali vskljud vsem strašljivim mislim se srčno pokriža in stopi v gosto, divje zaraslo cipresno goščavo. «Ali nisem prejel danes zjutraj Zveličarja? Ali ni pri meni angel varih? Čemu torej ta strahopetnost?» se ozrčuje deček, pa se vendar ne upa ozreti ne na levo ne na desno, dokler ne zagleda pred seboj vasice Siloe.

Tam mu pride naproti ubog gobavec in Benjamin mu da kos nekvašenega kruha, katerega mu je dala stara Sara na pot. Potem ga vpraša, kod pelje pot v Betanijo.

«Nikar ne hodi tja!» ga svari gobavec. «Še preden bo zašlo solnce, bo vsa vas polna Rimljanov; kajti iz Jerihe jih prihaja kar cela legija. Meni seveda ne morejo vzeti drugega kakor življenje, ki itak nima zame nobene vrednosti več. Ti pa lahko izgubiš tudi svojo prostost!»

Benjamin osupne in stoji nekaj hipov neodločen, ne zaradi sebe, ampak zaradi svetinje, katere je izročena njegovemu varstvu. Ali naj se vrne v mesto? Toda čemu to, saj pride z lagotjo še pred nočjo v Betanijo in ima vrhutega tudi med Rimljani nekaj znancev. «Desetnik Marcij in tribun Lucij me ne bosta prodala kot sužnjaka,» se tolaži v svoji zbeganosti in hiti proti Betaniji.

(Dalje prih.)

Iverl.

Kogar Bog tepe, ga rad ima, — pri ljudeh je pa ravno narobe.

* * *

Kdor poje, mora imeti veselje, kdor se tepe, mora biti korajžen, kdor se ženi, mora imeti denar. Tako je bilo in bo.

* * *

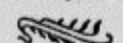
Čudno je, če davkar sam sebi pošlje opomin za davk plačati.

* * *

Z zeljem, žveplenkami in pa z modrijani svet enako ravna. Njune glave porabi, — drugo pa proč vrže.

* * *

Pesnikovanje ne dela človeka le nervoznega, ampak mu pokvari tudi želodec.

Razgled po domovini.

KNEZOŠKOFIJSKI ZAVOD SV. STANISLAVA.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1909/1910.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se sprejemajo telesno zdravi in нравno nepokvarjeni mladeniči. Zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1909/1910 bo v zavodu prvi, drugi, tretji, četrti in peti gimnazijski razred.

Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to veleavajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej. Nekaj izmed tistih, pri katerih je upanje, da se bodo posvetili duhovskemu poklicu, se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopušča gnotna sredstva zavoda. Vendar morejo dotični to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za sprejem v prvi gimnazijski razred se plača pristojbina 10 K, pri vpisovanju v druge gimnazijske razrede pa 4 K za učila.

Repetentje se ne sprejemajo.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov, izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 15. do 25. junija. V četrtek, 24. junija, bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili prvi ali drugi gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa bi želeli v drugi, oziroma tretji gimnazijski razred priti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, vsa gimnazijska spričevala in druge zgoraj naštetne listine do 15. julija.

3. Kar zadeva starost prosilcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 5. junija 1909.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

Boj na tržaškem volivnem shodu. V Trstu se je na socialnodemokratskem volivnem shodu v gostilni Belvedere steplo 150 socialnih demokratov in 100 Slovencev. Socialni demokratje so metali na Slovence kozarce, steklenice, stolice in mize. Prenehali so šele, ko je prišlo 50 redarjev z golimi sabljami. V gostilni je vse razbito.

V Postojni je bilo binkoštni ponedeljek okoli 10.000 tujcev, ki so si ogledali lepo razsvetljeno jamo.

Birmovanje v ljubljanski stolnici. O binkoštnih praznikih je bilo v stolnici birmanih 1900 birmancev, in sicer 931 dečkov in 969 deklic.

Sestanek ljubljanskega in novomeškega katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Novem mestu se je prav izbornostno izvršil dne 30. in 31. maja. Slavnostnega večera sta se udeležila tudi presvetli škof Jakob Trobec iz Št. Clouda v Minesoti, ki biva sedaj v Novem mestu, in prošt dr. Sebastijan Elbert. Najvažnejša točka sestanka je bilo blizu triurno zborovanje, ki bo brez dvoma rodilo veliko sadov v korist rokodelskega stanu.

Kranjski liberalci so se vrgli zadnji čas na deželo. Kjer je le peščica zarukanih liberalčkov, brž prirede ljubljanski Hribarjanci shod, na katerega pošljejo dr. Švigeljna, Žerjavo, Ribnikarja, Trillerja in ženskega zdravpika dr. Oražna. Naših ljudi ne bodo premotili, o tem smo do dobra prepričani. Saj se naši kmetje še dobro spominjajo onih časov, ko so liberalci vladači kranjsko deželo, kako so se ravnali dosledno po geslu, ki ga je izdal njihov voditelj dr. Tavčar, ko je rekel: Klerikalcem knof, liberalcem groš. Tistih časov si naši volivci več ne žele. S. L. S. ima srce za kmeta in bo tudi storila vse, kar more, da se izboljša položaj našega ljudstva, katero je bilo po liberalcih izstradano in izkoriščano do skrajnosti. Zato pa proč od hinavskih liberalcev, četudi prihajajo na deželo v ovčjih oblačilih. Grabežljivci volkovi so bili in ostanejo.

Skupščina slovenskih krščansko-socialnih zvez v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem se je vršila na Binkošti ob velikem navdušenju in mnogobrojni udeležbi. Skupščino je otvoril dr. Krek, ki je povdarjal v svojem nagovoru, da današnja skupščina in sploh cela slovenska kršč.-socialna organizacija je protest proti narodnim umorom, je protest proti duševnim morilecem, ki trgajo posamezne naše ljudi od prs skupne naše matere domovine slovenske. Zatem je pozdravil skupščino voditelj koroških Slovencev dr. Janko Brejc, ki je rekel, da slovensko vprašanje mora postati identično s koroškim vprašanjem. Pred 25 leti je bila slovenska me-

ja še eno uro nad Celovcem, danes pa je že eno uro pod Celovcem. Zato prosim vas, bratje Slovenci, pridite nam na pomoč v našem trdem boju z železnim nasprotnikom, bogatim in oholim Nemcem. — O kranjski S. K. S. Z. je poročal J. Traven. Iz poročila posnamemo, da je imela kranjska S. K. S. Z. 125 društev. — O vipavski zvezi je poročal tudi J. Traven. Ta zveza šteje 13 društev. — O telovadnih odsekih je poročal dr. L. Pogachnik. Telovadnih odsekov šteje zveza 58 z 2049 člani. Uniformo ima 500 telovadcev. — O štajerski zvezi je poročal profesor dr. Hohnjec. Štajerska ima 115 izobraževalnih društev včlanjenih. — O koroški zvezi, ki šteje 25 društev, je poročal dr. Ehrlich. — O goriški S. K. S. Z. je poročal Fr. Kremžar. Iz poročila posnamemo, da šteje zveza 51 društev. Predavanj je bilo po deželi 200. — Tržaška S. K. S. Z. šteje 9 društev. — Na skupščini so govorili še razni drugi govorniki. Med velikim navdušenjem je predsednik dr. Brejc zaključil skupščino. Na predlog urednika Štefeta se je sklenilo ustanoviti narodno obrambne odseke. Dr. Krek je predlagal, naj se v posameznih izobraževalnih društvih ustanove izseljevalni, abstinenčni in delavski odseki. Vsi ti važni predlogi so bili soglasno sprejeti.

Tožbe proti liberalnim listom štajerskim. Deželni poslanec Trglav je vložil proti »Narodnemu Listu« ovadbo, ker je v posebni izdaji pisal, naj gospod Trglav opusti kandidacijo, sicer bo tretjič pogorel. Prejel je tudi brezimno pismo enake vsebine. — Tudi poslanec Benkovič toži »Narodni List« radi kar na lepem izmišljenih obrekovanj v posebni izdaji. — Tudi Kukovec se bo zagovarjal pred sodiščem, ker je v svojem oklicu na volivce žalil nekatere poslance S. K. Z. — Naši liberalci pač brez obrekovanja ne morejo živeti. V lažeh in natolcevanju so liberalci pravi mojstri.

Dovoljenje za vodno napravo ob Savi pri Mavčičah je dobil od poljedelskega ministrstva gospod tovarnar Tomaž Pavšler iz Kranja.

Slovenci v Ameriki. Gospod župnik Trunk je dospel iz Koroškega v Ameriko, da obišče večje slovenske naselbine in proučuje razvoj in napredek katoličanstva. Vse to bo popisal v knjigah Mohorjeve družbe. — Ubilo je v rudokopu Claridge Slovenca Antona Mažgona. — Umrl je v Milwaukee J. Škof, doma iz Ljubljane, kjer zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke. — V Willocku, Pa., je umrl Josip Mirt, doma od Sv. Duha pri Krškem. — V Clevelandu je umrl Ivan Bavec z Vrhnike pri Ložu. — V Salida, Colo., je umrl Štefan Juretič iz vasi Ternovica v Istri.

Smrtna kosa. Umrl je v Kamniku pred Binkoštni č. o. Teodorik Murn, frančiškan. Rojen je bil v Stopičah leta 1842., v mašnika posvečen 24. septembra 1870. — Binkoštno soboto je umrla v Tržiču mati preč. gospoda župnika in duhovnega svet-

nika Špendala. Pokopal jo je ob velikan-ski udeležbi Tržičanov preč. gosp. dekan Kobler iz Kranja. Naj počiva v miru!

Mladeniške organizacije. Krasno so uspeli binkoštni shodi naših mladencev. Na Krki so sicer poskušali motiti zapeljani in pijani liberalčki shod naših fantov, a bili so tepeni. — Shod se je lepo završil. — Shod v Vipavi je bil sijajen. Nad 200 telovadcev z Notranjske in Goriške je bilo navzočih. — V Radomljah pri Kamniku so ustanovili telovadni odsek. — Na Brezjah je bilo navzočih nad 2000 mladencev binkoštni terek. Prostorna romarska cerkev je bila polna naših vrlih fantov, ki so skoro vsi prejeli svete zakramente. Presvitli gospod knezoškof je vse tri shode brzojavno pozdravil.

Škof Trobec v Novem mestu. Dne 29. maja se je pripeljal premil. gospod škof Jakob Trobec v Novo mesto v spremstvu svojega nečaka, župnika v Ameriki. Njegov škofov sedež je v St. Cloudu, države Minnesota. Že pred devetimi leti je obiskal Novo mesto in tukaj obhajal obletnico svojega posvečenja v škofa. Dasi ravno je že 71 let star, je še popolnoma čil in čvrst. Na kolodvoru je visokega gosta sprejel g. prošt dr. Elbert, doma pa preč. kolegijalni kapitelj in so ga med slovesnim zvonenjem v obeh cerkvah spremili v cerkev. V nedeljo je imel slovesno pontifikalno mašo ter je nekaterim otrokom delil zakrament svete birme. Vsak birmanec je dobil lepo svetinjo od sv. očeta blagoslovljeno v spomin. V ponedeljek popoldne si je ogledal prekrasno gotsko cerkev v Prečini. Obiskal je tudi frančiškanski samostan in bolnišnico usmiljenih bratov. V torek je maševal v kapelici ženske bolnišnice cesarice Elizabete. Po sv. maši si je ogledal žensko bolnišnico in je imel za vsako bolnico tolažilno in prijazno besedo. O bolnišnici se je izrekel, da ne zaostaja za kako ameriškansko bolnišnico in da je jako moderno opremljena. Z dopoldanskim vlakom se je pripeljal sloveči govornik p. Viktor Kolb iz Jezusove družbe z Dunaja na obisk h gosp. proštu. Popoldne so se odpeljali v Pleterje in si ogledali tamošnji prekrasni samostan. V sredo se je mil. gospod škof v spremstvu p. Kolba odpeljal v Ljubljano in v četrtek zjutraj s svojimi sorodniki na Brezje in Bled. Pohvalil je posebno cerkveno petje; sploh je jako dobre utise seboj vzel od dolenske metropole in njene okolice. Pred svojim odhodom se bo še enkrat vrnil v Novo mesto. Škof Trobec je rojen v Polhovem gradu in se je z rajnim misijonarjem Pircem kot bogoslovec prvega leta pred 45 leti podal v Ameriko. V St. Cloudu, njegovi prestolici, so se po mestu letos 1. maja vozili še na saneh. Ondi je skoro sedem mesecev zima, v treh mesecih sejejo in žanjejo. Glede solnčnega vzhoda smo jim tukaj sedem ur in nekaj minut naprej, tako da, kadar imamo pri nas poldan, imajo tam šele ob petih zjutraj prvo sveto mašo.

Lep molitvenik z naslovom »Voditelj v srečno večnost« po nizki ceni. Ta molitvenik je izšel lansko leto in se naslanja popolnoma na novi cerkveni molitvenik,

poleg tega pa obsega v obliki premišljevanj z jedrnato besedo razložene najvažnejše verske resnice in je zelo poučen ter vseskozi popoln. Drugi del molitvenika nudi cerkvene in vse potrebne molitve, prirejene po novem obredniku. Kar se tiče zunanje oblike, je molitvenik tiskan na tako fin tenak papir, da je kljub svoji bogati vsebini samo nekaj milimetrov debel, ima tako priročno obliko, da ga lahko spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral, niti ne veš, da ga nosiš s seboj. Ustrezal bo torej ne le po vsebini, temveč tudi po praktični obliki in moderni opremi priprostim, kakor izobraženim krogom. — Cena za ta krasen molitvenik je zelo nizka in je želeti, da se molitvenik hitro razširi in se seznanijo z njim in njegovo krasno vsebino vsi sloj slovenskega ljudstva. Znižana cena za ta fino opremljen molitvenik znaša 1 K 40 h z rdečo obrezo, 1 K 80 h z zlato obrezo, 2 K pa za najboljšo vezavo z vatiranimi platnicami. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Poročil se je g. Franc Potočnik, gostilničar v Drveši vasi pri Pliberku z gospo Julijano Gostišo, hči Matije Gostiša, posestnika in gostilničarja v Stari vasi pri Zireh. Na mnoga leta!

Zahvala. Dne 5. maja t. l. poškodovala je strela moja poslopja, ki so bila zavarovana pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«. Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi v mojo popolno zadovoljnost takoj izplačala, vsled česar to edino domačo zavarovalnico vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočam. — Rakitna, dne 28. maja 1909. — Anton Mikuš. l. r.

Gorenske novice.

Iz raznih krajev Gorenjske.

Shod narodne napredne stranke v Železnikih.

Ko sem jaz še mlada bila,
lepe gvante sem nosila,
zdaj se vlačim kot megla,
kot b' še n'kol dekile ne blá.

Te besede narodne pesmi so nam prišle na misel, ko smo zvedeli, da napravi takozvana narodna stranka dne 6. t. m. svoj shod v Železnikih. Nikjer je ne marajo, vlačijo se kot megla iz kraja v kraj, ponujajo se kot razupita dekla v službo. No, reklame je bilo za Železnike dosti. Če bi bil iz vsakega plakata skočil ven liberalec, gorje nam! Prišla sta dva cela dohtarja iz Ljubljane. Vitez »krvave manšete« dr. Oražen in pa lepi, mladi dohtar Žerjav. Shod se je vršil v Thalarjevem salonu. In zbrala se je narodna garda od blizu in daleč, gotovo jih je bilo, reci — 50, naših pa gotovo sto. Pred vzhodom sta stala dva »sokola«, ki sta s svojimi kremplji in kljunom branila bolj odločnim našim možem vstop v salon. Predsednik shoda je bil starosta sokolov »gospodine« Janez,

ki pa ni imel drugega dela, kakor da je domačemu župniku zaklical dvakrat »tiho« in da je zaključil shod, ko je prosil selški gospod župnik še enkrat za besedo. Nastopil je dr. Oražen. Govoril je precej dolgo — časno. Ljudje so rekli: »To vse že davno vemo iz časopisov!« Pravi je, da se Slovencem slabo godi; srednjih šol nimamo slovenskih (kar seveda ni res), ne obrtnih šol, ne visoke šole, justica nam je sovražna itd. . . . vsega tega pa je kriva S. L. S., ker noče vreči barona Schwarza! O zvezi narodno napredne stranke z Nemci, ki je vsega tega kriva, je mož moдро molčal. Ko je skončal, so se železniški naprednjaki zbudili in začeli ploskati in s tem odobrili zvezo svoje stranke z Nemci. Kaj ne, lepi narodnjaki!

Na to je odprl svoj kljun Žerjav. Govoril je o politiki. Najboljša politika da je ta, da se ne uboga in ne posluša fajmoštra, ampak žerjava in sokola, priporočal je torej ptičjo politiko. Rekel je, da je dunajska vlada naredila veliko napako, ker je izročila »Gospodarski zvezi« ob lanski suši razdelitev krme. Ona naj bi bila poklicala v Ljubljano 10. reci deset kmetov in ti bi bili vse naredili. Ko so kmetje čuli to dohtarsko modrost, so rekli: »Ta gospod ima gotovo glavo navrtano!« Taka je torej ljudska sodba o Vas, gospod doktor. Dalje je podal Žerjav definicijo »klerikalizma«. Stegnil je svoje roke, kakor bi hotel objeti in kušiti kakšno staro teto, ki ima hranilno knjižico za najmanj stotisoč in rekel: »To je klerikalizem!« Ljudstvo se temu izbornemu dovtipu — ni smejalo. Govoril je tudi o starostnem zavarovanju, čeprav dotičnega zakonskega načrta niti prebral ni. — Ko je končal, so tudi njemu naprednjaki — ploskali, pa saj drugega ne znajo. Na to prosi za besedo domači gospod župnik ki brani vrle poslanec S. L. S. pred neosnovanimi napadi. Ko konča, zagrome živio - klici, da se je tresla dvorana, enako se je ploskalo tudi gospodu Rožniku. Ljubljanska dohtarja sta pa zijala, češ, kaj pa je to?! — In shoda je bilo konec. — Oražen je šel, Žerjav sfrčal, ne da bi bila opravičila svojo stranko glede nemške zveze z eno besedico. Močala sta kot grob, samo zabavljala sta čez nas. Ko sta odhajala, lajali so za njima psi, ženske pa so mahale s koprivami. Rekla sta, da še prideta. Gospod Žerjav! Nikar ne hodite, lep ste, mlad ste, železniške ženske pa groze, če pridete še, da vas sprejmo z mokrimi metlami. Kakšen bo vaš obraz? Nobena ljubljanska gospodična vas več ne pogleda. Zato ostanite rajši v Ljubljani, kajti železniški naprednjaki ne bodo tako kmalu pozabili, da ni treba ubogati fajmoštrov, drugega jim pa itak niste povedali. Torej ostanete lahko v Ljubljani vsaj deset let, ako ne še dalj.

Iz Medvod in Goričan. Krščansko socialno delavstvo tovarn Goričane in Medvode ima v nedeljo 11. julija tri sv. maše na Šmarni gori ob pol 10. uri. Po sv. mašah so pete litanije. Če bode lepo vreme, vzamemo zastavo s seboj. Zbrali se bomo ob prihodu v Zgornjih Pirničah, potem gremo skupno na goro k Materi Božji, da jo ondi poprosimo za zdravje in vsakda-

nie življenske potrebe. Zatorej, dragi delavci, tovariši in tovarišice ste vabljeni, da se udeležite v kar največjem številu tega izleta na goro. Ker imamo že vsako leto skupni izlet na goro, je pričakovati najboljše udeležbe. Ker smo lansko leto ob času štrafka se dogovorili, da bomo korak za korakom skupno nastopali; tako naj tudi ostane, ker potem se nam ni bati nobenih judovskih pijavk. V nedeljo, dne 13. junija se bo vršila v Preski društvena igra ob pol 4. uri.

g Iz Žabnice. Krasno je uspela zabavna prireditev na binkoštni ponedeljek popoldne v našem katoliškem izobraževalnem društvu. Deklamacija »Samostanske lilije« je bila umevna in gladka, s pravimi povdankom. Predstava »Lurške pastarice« je izpala pa kar sijajno. Sigurni nastop, naravno igranje, temeljito priučenje in umevanje vlog — vse je bilo pohvalno in je želo splošno priznanje. Glinjivi prizori so marsikomu izvabljali solze. Med presledki so dovršeno igrali tamburaši katoliškega izobraževalnega društva iz Šmartina pri Kranju, ki so drage volje prihiteli na veselico, za kar jim bodi presrečna zahvala. Občinstva se je nabralo od doma in iz okolice toliko, da je bila sicer prostorna dvorana nabito polna. Tudi kulise, ki si jih je društvo omislilo, so ugajale. Le vroče je bilo, vroče kljub vsemu zračanju. Zato se bo čez poletje s predstavami nekoliko prenehalo. V jeseni pa zopet na svidenje! — Pohleven dež je zadnjo soboto blagodejno vplival na vse rastlinstvo. Le premalo ga je še bilo! Zato si ga še mnogo želimo za rast in vodo, katere je začelo deloma že primanjkovati.

g Iz Peške občine. Pri nas se je zgodil slučaj, o katerem se danes redko čuje. Brat je ubil brata. Mlajši brat Alojzij Dolinar je ubil starejšega brata Franca Dolinar iz Gore sv. Florijana. Udaril ga je na glavo s sekuro. Vzrok: nepokorščina, surovost, alkohol. — Fantje, vzdramimo se! Sovražnik alkohol nam žuga, smrt mu! Ustanovimo Orla, poživimo izobraževalna društva. Proč z neumnim ponočevanjem! Čujemo, da se neke v bližini kliče na korajžo z revolverji in »bikovo žilo«. Mladenci pamet, saj niste otroci. Kje je olika, kje vaš ideal! Ne ukvarjajte se s praznimi čenčami: o cunjastih babah in slamnatih možicah. Bodite možje! Več o tem bomo govorili!

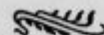
g Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu obhaja dne 13. junija svojo desetletnico. Ob 10. uri slovesna sv. maša v farni cerkvi. — Popoldan ob 4. priredi slovensko katoliško društvo za radovljiški okraj na župnijskem dvorišču javen shod. Govorniki bodo gg. deželni poslanec Jan. Piber, ravnatelj »Zadružne zveze« Jan. Traven, župan gorjanski I. Jan.

Iz Mekinj. Občni zbor slovenskega katoliškega izobraževalnega društva v Mekinjah se je vršil dne 6. junija t. l. ob pol 4. popoldne ob obilni udeležbi. Najprvo je predaval veleč. g. o. Teodor Tavčar; z vznesenimi besedami je govoril o potrebi izobrazbe našega ljudstva, o predavanjih, o gledaliških predstavah, o časopisu, pobijal je »Svobodno misel«; nav-

dušeno je bodril navzoče, da se naj oklepajo društva z vso vmeno. Z zanimanjem in pazno je poslušalo občinstvo zares času primeren govor, ki je trajal nad eno uro, katera pa je le prenašlo minula. Društveni odbor na tem mestu izreka veleč. g. govorniku iskreno zahvalo za navduševalne besede. Sledila so poročila tajnika, knjižničarja in blagajnika. Iz teh povzamemo to-le: Predavanja je imelo društvo tri: domači gospod župnik nam je opisal zanimivo svoje romanje v Lurd; č. g. kanonik Sušnik nam je govoril o zemljepisju; č. g. o. Teodor Tavčar o društvenih nalogah. Dne 29. junija 1908 je priredilo društvo božjo pot na Sveto Goro ter izlet v Trst in dalje po morju v Koper, udeležilo se je tega podučnega potovanja 24 društvenikov s pevskim zborom. Dne 29. junija 1908 se je udeležilo društvo 10letnice društva rokodelskih pomočnikov na Vrhniki z zastavo. Meseca novembra je sodeloval društveni tamburaški zbor pri slavnosti blagoslovljenja novega društvenega doma v Šmarci. Dne 21. februarja 1909 so uprizorili člani društva kuplet: »Mi brhki kuharji« v Šmarci; isti kuplet so proizvajali 2. maja t. l. v Radomljah. Za svojo zastavo si je omislilo društvo krasno omaro, ki jo je naredil društveni član Fr. Pančur. Društvo je izdalo v založništvu »Katol. bukvarne v Ljubljani« igri: »Adrej Hofer« ter »Na Betlehemske poljanah«; v tisku so naše nadaljne igre: »Don Fernando«, »Večna mladost in večna lepota« ter »Rudeči nosovi«. Igre je vprizorilo v minulem letu sledeče: 1. »Adrej Hofer«; 2. »Don Fernando«; 3. »Repoštev, gorski duh«; 4. »Izgubljeni sin«; 5. »Satan«; 6. »Sinovo maščevanje« ter 7. kupleta »Gašpar, Melhijor, Baltazar ali žrtev razmer« ter »Brhke kuharje«. Društvo je štelu 25 članov ter razpolagalo z izvrstnim 19 članov broječim tamburaškim zborom ter moškim pevskim zborom, ki je žel binkoštni dni pri shodu Marijinih družb na Brezjah obilno pohvalo. Knjižnica šteje 219 knjig, ki se pridno bero, posebno v zimskem času, letos je prirastlo 41 dragocenih novih knjig, med njimi 16 letnikov »Dom in Sveta«, vrednih nad 120 K; daroval jih je društvu gospod župnik, imamo Ben Hura, Kmečko vojsko itd. Dohodkov je imelo društvo od 1. junija 1908 do 1. junija 1909 395 K 42 v; stroškov 389 K 41 v. Društvo se bo vdeležilo komenske slavnosti z zastavo in pevskim zborom. Društvo vidno narašča in živalno napreduje; domačini se ga vedno tesneje oklepajo, pa tudi okoličani so mu naklonjeni. Hvala vsem! Javno zahvalo pa zaslužijo še posebno tajnik Jože Hočever, knjižničar Fr. Sušnik, blagajnik Janez Pirc, zborovodja Niko Loboda ter vsi vrli tamburaši, pevci in igralci za obilni trud. Navdaja naj jih sladka zavest, da delajo za dvžišene cilje, za Boga in mili nam narod! Blagoslovi Bog i nadalje cveteče društvo in njegovo delovanje!

V Moravčah ustanovimo v kratkem »Orla«. Samo pripraven prostor moramo dobiti, pa bo stvar gotova. To idejo iskreno pozdravljamo. Fantje, potem pa le vsi k »Orlu«; z njim se dvignimo kvišku, kjer

je naš večni cilj, odkoder nam sveti uzor Luči in Resnice. Fantje! Vaš ideal ni pijančevanje, vaš ideal je: poštenost, trezno življenje. Ne maramo boja na nož, borimo se z uma svetlimi meči. Mladenci — pošteni v srcu, prijazni in uljudni v besedi, možaki v dejanju — pa hodi pota poštenosti tudi brez samokresa.

Dolenjske novice.

Iz Št. Ruperta.

d Hranilnica in posojilnica je znižala obresti na vknjižbo na pet od sto.

d Osnovala se je za Št. Rupert, Mirno, Mokronog, Trebelno živinorejska zadruha.

d Darovali so za Ljudski dom č. g. Šalehar 200 K, č. g. Kutnar 10 K, č. g. Jarc 5 K. Dobrotniki in mladinojubi so te dni prav pridno vozili pesek. Bog plačaj vsemu stotero.

d Povezili so A. Hoferja iz Vesele gore te dni v Mokronogu.

d »Narod« je napadel domača duhovnika radi kranjske hranilnice. Odgovor na lažljivosti dobi, in tudi tisti, ki z »Narodom« vlečejo in ga bero. O Hribarju naj pišejo, saj so mu klicali »živio« ob njega izvolitvi!

Iz raznih krajev Dolenjske.

Štanga. Shod sv. Antona bo letos v nedeljo 13. junija, t. j. na dan sv. Antona. Procesije iz sosednjih župnij pa bodo v soboto pred sv. Antonom, 12. junija. — Črešnje so dozdale jako lepe in polne. Jabotka so se pa močno spredila in odpadla. — Delavci gosp. Tomana snažijo oltarje in podobe, da bodo zopet lepe, kot nove. — Naših ljudi je veliko v Ameriki in na Nemškem. V Ameriki so si eni veliko pridobili. M. Skubic ima ondi svojo hišo, nekateri so pa domov prinesli tisočakov; nekaj pa vendar je še tu bolje, kakor tam. Zatorej ostanite na domači grudi. Mnogo ljudi ima hripavost. — Po nekaterih vrtilih, posebno na solčni strani ni nič trave. Zopet bo huda za klajo.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Zadnjo nedeljo Marijinega meseca smo ustanovili pri nas telovadno društvo Orel. 16 fantov-korenjakov je vstopilo takoj, naraščaj pa šteje 14 dečkov. Za predsednika Orlav je bil izvoljen br. Alojzij Jarkovec, podpredsednik Jakob Fatur, tajnik Fr. Grubič, blagajnik Umetič Martin, knjižničar Štefanič Mihael, odborniki pa so br. Zevnik Jože, br. Hribar Alojz, br. Gramc Jožef kot zastopnik izobraževalnega društva. Za trobentača je bil določen Baznik Miha; načelnik in vaditelj telovadcev je pa vrli brat Komljanec Andrej. Izšolal se je zelo dobro pri šentvidskem Orlu. Vsem, ki so mu šli tam na roko, posebno preč. g. župniku V. Zabretu, bodi izrečena najsrčnejša zahvala! — Sedaj, fantje, je začetek storjen! Pošteni zabavi, postavljeni na demokratska krščanska tla, je odprta prosta pot! Zavedajte se, da ste Orli in ne Sokoli, da mora biti torej vaš polet višji, vaše srce plemenitejše, vaš duh razbirlj

tojši, vaš življenje majniško življenje kršćanskega prepričanja, potem si boste lahko pridobili trdnih tal v župniji, potem bodo tudi s prstom za vami kazali, pa ne, da bi vas zasmehovali, češ, »taki so«, pač pa, da bi vas za zglede stali, rekoč: Glej, taki bi morali biti! In sedaj še eno besedo starišem! Ne bojte se dajati svojih sinov v naše društvo; res, da je treba tuptam utrpjeti kakšen groš, a to vam bo sin s kršćanskim življenjem, na katero se ga vedno navaja, stotero povrnil. Vedite, da mlad človek potrebuje razvedrila, zabave, ako mu ne dovolite poštene, iskal si bo pa sam nepošteno in naj jo dobi kjerkoli. Včasih, pravite, ni bilo nobene telovadbe, nikakih društev, in vendar se je boljše shajalo. Res je to! A včasih tudi ni bilo treba trte škropiti, a dandanes bi brez škropljenja nobenega kozarca domačega vina ne spili. S tem hočem reči: drugi časi, druge potrebe. Kjer se pokaže božje, treba zdravnik. In v našem fantovskem življenju se je pokazalo precej bolezní, ki so zraven tega še nalezljive. Delajmo torej vsi na to, da bodo te bolezni naši vrlí Orli ozdravili! Pomagajte nam v gmotnem oziru, da si nabavimo potrebno orodje; če pa to ni mogoče, bodrite nas vsaj s svojo naklonjenostjo. Imena darovalcev priobčimo tudi v »Domoljubu«. Ker tudi nimamo nikakih večjih društvenih in telovadnih prostorov, si usojamo prosti našo posojilnico, ki je že precej močna, da nam gre v to svrhu na roko! Na zdar!

d Obesil se je. Kdo? Adrečkov pes v Besnici pod janškimi griči. Kako? Prijezan je bil poleg na steno prilonjene lestve. Šel je po lestvi, padel skozi njo in obvisel na klinu. Predno je prišla pomoč, je bil že »morto«. Ker je sedaj strogo zakazno, da se mora tudi vsaka pasja smrt višji oblasti naznaniti, je lastnik psa isto takoj naznanil županstvu in to okr. glavarstvu. Kaj ne, kaj takega se tudi ne pripeti vsak dan.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

v **Mladeniški tabor v Vipavi.** Binkoštni prazniki, ko so obhajali dolenski bratje Orli najlepši dan na Krki, so slavili mladeniško misel zavedni Vipavci in Goričani. Kot mlada nevesta, vsa v majnikovem cvetju, je sprejela binkoštno nedeljo lepa vipavska dolina medse slovenske mladeniče, ki so prihiteli obhajati svoj dan. Bil pa je to dan Gospodov, da ga je moral biti vsak vesel. Zastave, mlaji, slavaloki in veseli obrazi tržanov so napovedovali, da pričakujejo nekaj posebnega, nekaj nenavadnega. In res, nekaj nenavadnega je bilo, kar so videli. — Ob pol 10. uri so se zbrali telovadci v Logu pri Vipavi za odhod v trg. Pozdravili so se tamkaj bratje iz Gorice, Mirna pri Gorici, Šturij, Št. Vida, Št. Andraža, Košane, Črna vrha, Spodnje in Zgornje Idrije, Spodnjega in Zgornjega Logatca, Podgore, Št. Ferjana, Starega trga, Ljubljane,

Batuje-Selo, Cerknice, Vipave in Trsta. Z zastavami pa društva iz Slapa, Ustij in Šturij. Vseh telovadcev je bilo nad 230, med njimi 160 uniformiranih. Pod vodstvom brata Kržana se je razvil sprevod, na katerega čelu je korakala vojaška godba iz Gorice. Sprevod se je ustavil pred slavolokom, ki je stal pred trgom. Tu so se vršili pozdravi. V imenu vipavskega okrožja in odseka je pozdravil najprvo požrtvovalni vipavski g. dekan brate telovadce. Za njim je pozdravil vrli dež. poslanec g. Perharc, za tem g. župan Petrovčič; v imenu izobraževalnega društva g. Ralf, v imenu deklet v vzneseni besedi gđc. Kališ, obdana od venca zavednih deklet, ki so pripenjale telovadcem šopke. Na pozdrave sta odgovorila br. dr. Dermastia iz Gorice in brat Ivan Podlesnik. Nato se je razvil sprevod na trg, kjer je bil postavljen oder za sv. mašo, ki jo je daroval gospod dekan. Pred sv. mašo je imel g. dekan govor, v katerem je krasno razložil pomen prave izobrazbe, ki ima svoj izvir in cilj v Jezusu Kristusu. Stregli so pri sv. opravi telovadci. Glavne dele sv. maše je naznanjal rog, godba pa je med sv. daritvijo sviral. Krasen je bil pogled na trg, kjer je tisočglava množica ljudstva prisostvovala sv. daritvi. — Obhod po trgu. V istem redu kot prihod, se je razvil po sv. maši odhod po trgu. Strumno in v najlepšem redu so korakali telovadci, obsipani s cvetjem, ki so ga metale iz oken nežne roke. — Javna telovadba. Krasno telovadišče, prirejeno z največjo skrbjo. Visoki mlaji, dolgi venci, prepleteni z narodnimi zastavami. Stotine občinstva, ki je nestrno pričakovalo telovadce. Godba zaigra koračnico. Vse gleda na cesto, kjer koraka 100 telovadcev, v telovadnih oblekah na telovadišče. Navdušeni pozdravi zaore nasproti vrlim mladeničem, katerih vrste se razvijejo v lepih figurah rajalnega pohoda po telovadišču dokler ne obstanejo na mestu, pripravljeni za proste vaje. Izvajali so jih natančno, da je bil buren aplavz, ki je sledil vsaki vaji, povsem zaslužen. Izvajale so se nove proste vaje, določene za izlet v Kamnik. Prostini vajam je sledila orodna telovadba in sicer: drog, bradja in koza. Na orodju so se posebno odlikovali telovadci iz Gorice in Idrije. Slikovit rajalen odhod je zaključil telovadbo, s katero so telovadci pokazali, da ne delajo samo organizatorično, temveč zelo pridno tudi v telovadnicah. Naj pripomnim, da je večina telovadcev nastopila prvič in vendar tako lepo, da uspehi tega nastopa gotovo ne bodo izostali. — Veselica. Po telovadbi so se zbrali udeleženci k veselici »pod skalo«, kjer se je razvila neprilijena zabava. Neumorno je sviral vojaška godba. Pevska zbor iz Cola in Goč sta vrlo prepevala narodne zборе. Požrtvovalno so se trudile gospodične s prodajanjem srečk, bratje telovadci iz raznih krajev pa so se pozdravljali in sklepali prijateljstva med seboj. Pa se je oglasil rog in četa za četo se je poslavljala in pripravljala za odhod. Vsi z zavestjo, da je bil lep dan in z željo, da se vidijo prav kmalu zopet. — Telovadci. Moramo jih posebej omeniti in pohvaliti. Prišli so mnogi od

daleč. Stalo je truda in še kaj drugega. Pa so vendar prišli in kazali cel dan, da je v njihovih vrstah disciplina, zmrnost, veselje in plameneča ljubezen do lepe njihove organizacije. In tako naprej vi najlepši cvetovi slovenske mladine! Le tako naprej neustrašeno in pogumno! — Vipavci. Srčna Vam hvala! Mladeniški tabor je zbral ta dan v Vipavi stotine in stotine ljudstva, kateremu bo ta dan gotovo ostal v neizbrisnem spominu. Pripravili ste ta dan Vi, bratje Vipavci. Lepo ste naredili in brezdvomno ste si s tem Vašim požrtvovalnim delom utrdili simpatije in vzburili v sto in sto mladeničih hrepenenje, da se Vam pridružijo. Vodite jih skrbno! Bog, katerega zvesti sinovi ste, bo blagoslovil Vaše delo! Kje je danes v lepi Vaši dolini tisti liberalizem, ki je še nedavno slavil na Vaših tleh trumfe? Ni ga in nikdar več se ne zbudi sovražnik Vašega ljudstva — za to ste nam porok Vi mladeniči in pa navdušena požrtvovalna vipavska dekleta! Na zdar!

Vrhpolje. Dekliška zveza katoliškega izobraževalnega društva priredi v nedeljo, dne 13. junija 1909 ob 5. uri popoldne igrokaz »Dve materi« s petjem v štirih dejanjih. Pri veselici sodeluje mešani zbor »Katol. slov. izobraž. društva«. Veselica se vrši na dvorišču št. 112 v Vrhpolju pri Vipavi; v slučaju slabega vremena pa v prostorih št. 112 ravnotam. K obilni udeležbi vladno vabimo.

v **Podraženje mesa.** V Vipavi je v primeri z drugimi kraji jako visoka cena mesu. Do sedaj je bila 1 K 28 h kg, sedaj pa, kakor vedno se gospoda mesarja pogorita in zvišata ceno za 8 h. V tem času, ko ljudje, če le morejo prodajo kako živinč, ker ni sena — ni govora, da bi se podražila živina. In naša mesarja tebi nič neni nič, zvišata ceno! Res nujno bi bilo potrebno kaj ukreniti! Govorilo se je že pri občinski seji zaradi občinske mesnice. Morda bi se dala napraviti zadružna? Ljudje bi bili zadovoljni!

Iz raznih krajev Notranjske.

Postojnsko svetovnoznano jamo je obiskalo binkoštni ponedeljek okoli 10.000 tujcev. Tako velikega obiska Postojna ne pomni. S svojimi naravnimi čudesi ima to najmlajše mesto v Avstriji za vsakega veliko privlačno moč.

Dekliška Marijina družba v Postojni priredi v nedeljo, 13. junija ob pol 5. uri popoldne igro »Sv. Elizabeta, grofinja Turinška«. Pričakovati je, da prihitijo k tej lepi in sijajni predstavi vsi prijatelji poštene zabave, zlasti pa sosednje Marijine družbe in Izobraževalna društva. Na svidenje!

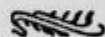
Iz raznih krajev.

Buenos-Aires, 14. maja 1909. Odkar sem postal s slepoto udarjen in zapeljan od nebodijih treba barantačev, sem se podal v deželo nesreče in solz naših ljudi. Takrat namreč, ko sem jaz odšel z doma, ste šle dve družini Dolenjcev z menoj, misleč, da bomo vsaj deloma zadovoljni z Argen-

tinijo. Iz Trsta smo odpluli 28. januarja 1909 ter upali najboljše v novem svetu; peljali smo se mimo Italije in v Mesinski kanal ter smo videli mesto Reggio de Calabria v razvalinah. Mesta Mesine nismo videli, ker smo se mimo vozili ponoči. V sredozemskem morju smo imeli štiri dni strašno vožnjo, prekucovala se je ladja sedaj na zibel, sedaj na konja; le polagoma se je morje umirilo; počasi smo se oddahnili in ogreli, ker smo morali biti vedno zunaj na krovu, kjer je brila mrzla burja. Naposled smo vendar prišli na afriško obrežje in do Španije in se ustavili pri »Las Palmas« otočju; od tu smo se vozili 15 dni do Brazilije; tukaj smo se žgali dva dni v Rio de Janeiro, kjer je naš parnik naložil 2000 vreč kave za v Argentinijo; tukaj smo bili pustne dni ter videli maškare; od tu smo jadrili v Santos, kjer smo se mudili dva dni; zopet tu so nakladali kavo, katere je tukaj zelo veliko, ter jo stresajo kakor pri nas fižol naokoli. Odšli smo in obiskali Montevideo ter prišli 26. februarja v Buenos Aires. Od tam nas je poslala izselniška komisija, kamor smo hoteli. Jaz sem šel z enim Dolenjcem, ki je peljal seboj dve hčeri, obe omoženi, za njenima možema; poslala sta 1500 kron za vožnjo žena in treh otrok; dobro; pridemo tja, pa je bil ravno povsod štrajk; povsodi je bilo polno Špancev in Lahov, ki zadnja leta hočejo vsi semkaj, ker je bilo prej res dobro tukaj, ko sem bil prvičkrat tu, a sedaj je nič z našo srečo in z

nami. Pri nas je bil tudi Radolčan, izobražen in večš nemščine, ker je bil pri kranjski kmetijski družbi za razpošiljalca; nasmolil ga je sedaj brat, češ, kako je lahko tu službo dobiti in še dobro; pa to ni nič res; kdor tukaj ne zna španskega jezika, naj ne hodi sem; z laščino se opravi še precej; z nemščino pa čisto nič; tako je on ravno tako ničla, kakor jaz. Ker s službo ni bilo nič, je šel z nami v Bahio blanco, še 500 kilometrov daleč, za plačo 28 pezov. Ker ni bilo tukaj dela, sva šla z Radolčanom nazaj v Buenos Aires ter sva bila tako jezna, da, če bi dobila naš parnik še v luki, bi se udinjala koj za delavca na parniku ter se vrnila v Trst; toda parnik je ravno prejšnji dan odplul. Potem sva čakala tam na kako delo ter ga naposled dobila na neki železniški progi; zame je že še bilo, ali Radolčan, nevajen težkega dela, je mnogo trpel; delala sva med samimi rumenimi italijanskimi Neapolitanci in Kalabrezarji; razumela jih nisva nič; on je delal en mesec ter šel na drugo delo, jaz sem pa ostal dva meseca pri tej pasji hrani in še bolj pasji družbi; dela se tukaj 10. ur na dan; zjutraj smo začeli ob 6. uri do 11.; potem od poldan do petih; to pa prej, ko je bila vročina in dolg dan, meseca sušca in sredi aprila; zdaj pa od 6. do 11. in od 12. do 5., ker se je dan skrajšal na 10 ur; sedaj vzhaja sonce ob pol 7. zjutraj in zahaja ob pol 5. popoldne. Sedaj, ko to pišem, sem v neki gostilni, ker me je vražji in nam sovražni Italijan

dal proč z besedo, da ni več dela; odslovil je tudi nekaj Rusov in Dalmatincev; ta vrag je zelo sovražen nam Slovanom ter ne more trpeti tujcev, zato pri nas Lahov nikar ne častite in ne podpirajte z nikako stvarjo; pokažite jim povsodi duri kot sovražniku našemu; Italijane sprejema, nas pa podi. — Sedaj, ko to pišem, je nastala tukaj v Buenos Aires splošna anarhija: bombe in revolverji pokajo, kapitalisti sede doma na varnem v zavetju, in gospoda, ker se boji nemile smrti; promet je bil ustavljen devet dni; štrajk in anarhija je vse zaprla, sedaj se pa že vrača počasi mir, delavci zopet hodijo na delo, ker ne morejo več štrajkati, — zavoljo praznih žepov; kapitalist pač lahko štrajka, delavec pa ne more, ker ne more od zraka živeti. 21. tega meseca pride zopet naša ladja, ki nas je sem pripeljala; šel bom vprašat, če me vzamejo za delavca, da bi mogel zopet v Evropo... če ne bom pa moral v Brazilijo v kakšne nasade, ker se tukaj vsled silne draginje ne upam več živeti in si ne prihraniti denarja za vrnitev domu. Sem si res nekaj zaslužil, pa kaj to, ker nič ne izda, kakor bi juda v pekel vrgel. — Iz tega mojega žalostnega pisanja se učite moji opazovalci, kako je svet zapeljan ter ima veliko zanj nastavljenih; gorje, kdor notri pride in se nanje prismoji. Pošiljam vam srčne pozdrave čez širni ocean. Tone.

GORIŠKA.

Slaba in draga razvada. Dobili smo od preprostega moža, a vrliga somišljenika sledeči dopis, ki ga priobčujemo, ker je žal res le preveč resničen: »Poletna plesna sezona je na Vipavskem ter v goriški okolici v polnem tiru. Ni je nedelje, da bi na enem ali na več krajih ne bilo javnega plesa. Krčmarji si polnijo žep; ubogo ljudstvo pa trpi gmotno in moralno. Mladina, brezmiselno udana plesu, zapravi velike vsote pri teh plesih. Mladenič-plesalec mi je pravil, da povprečno vsako nedeljo zapleše 10 kron; v enem letu 520 kron. Ne trdim, da sploh vsak mladenič ravno toliko zapleše; a resnica je, da naša mladina zapleše ogromne vsote. Ko bi naša mladina zbirala vse one ogromne zaplesane tisočake ter jih darovala n. pr. kakemu dobrodelnemu zavodu, (na primer S. K. S. Z. za obmejno delo), bi se brez dvoma dvignil kje kak liberalci in bi kričal, kako mladina spravlja kmečke domove v pogubo. Če pa se na plesu toliko zavrže, ga ni, ki bi zaklical: »Gori, pomagajte!« Resnica je, da nekateri mladeniči zaslužijo sami, kar zaplešejo. Toda, odkod pa naj vzamejo te vsote kmečki sinovi, ki delajo doma? Če mladenič zapravi na plesu lahkomišleno svoj prislužek, je to zelo žalostno. Še mnogo bolj žalostno pa je, če kmečki fant zahteva denarja iz hišne blagajne. Oče, daj sem! Sin mora na ples! Čudimo se županstvom, ki tako radovoljno dajo dovoljenja za ples in se ne brigajo za splošni blagor. Jalov je izgovor, da ima občina dobiček pri do-

voljevanju javnih plesov. Kdo pa so mladeniči-plesavci? To so prihodnji družinski očetje, gospodarji v občini. Za zabavo teh mladeničev morajo ubogi očetje dajati težko prisluženi denar. Ali je ples res v korist občini? Poguba je kmečkim domovom, škoda za občino, korist ima le krčmarjev žep. Ne čudimo se pa prav nič, da liberalci v agrarnih srajcah ne vidijo te kmetove nesreče. Seveda, agrarni krčmarji komandirajo v tej stranki poleg liberalnih učiteljev. Toliko z gmotnega stališča! — Sedaj pa si oglejmo to plesno razvado še z druge, takozvane moralne strani in z ozirom na razvoj naraščajoče mladine. Že več takih »sejmov« sem opazoval. Bila je nedelja, torej tudi ples. Kakor nalašč sem imel opravilo v bližini krčme. Pred krčmo, na za to prirejenem prostoru udarja godba krepko, po cesti prihaja ljudstva v trumah. Fantje in dekleta, matere z dojenčki v naročju, dozoreli možje, družinski očetje, osiveli dedje ter šoli odrasli ali še nedorasli otroci obojega spola. Vse hiti urnih korakov na kraj veselja. Na odru (brejarju) se razborito vrti mladina, zunaj pred vhodom pa čakajo dekleta, kdaj jih kdo povabi na ples. Okrog odra zunaj vidiš male »pare« (šolske otroke) po zgledu starejših brusiti pete. — Tudi pri drugi priliki sem opazoval nekaj podobnega. Otroci so še v pozni uri skakali po trati za odrom in plesali. Kakšni stariši! O šolskih postavah ne govorim! Za te se liberalni učitelji zmenijo le, kadar je treba kaknega kmeta pritisniti, drugače je vse le

bolj na popirju. Zato pa je mladina tako pokvarjena. Krčma, plesišče, to je vzgojišče naše mladine po mnogih krajih. In tu se mladina, nedorasla mladina, pokvari že v začetku. Pred kratkim sem slišal 13- do 14-letne fantaline po cesti prepevati take popevke, da bi se jih bil moral sramovati celo dozoreli mladenič. Taka mladina goriškim Slovincem ne bo prinesla boljše prihodnosti. Za ohranitev mladine bi si morali vsi dobro misleči Slovenci podati roke in iti v boj proti pohujševanju mladine. Mnogokje je mnogo zanemarjenega v tem oziru. Kranjska, Štajerska nam kaže vzgled probujene poštene slovenske mladine po mladeniških organizacijah. Na Goriškem pa smo le predolgo »cincali« in še danes se nemoremo čisto otresti tega pogubnega »cincanja«. — Hribodolski.

Dostavek uredništva. Ta člančič, izšel iz žuljave roke, nam je vzet iz srca. Vsi, ki hočemo dobro naši mladini, oklenimo se »Slov. kršč. socialne zveze« v Gorici in pomagajmo ji organizovati pošteno krščansko mladeniško vojsko. Na delo!

Shod v Gorici. V nedeljo, 6. t. m. je priredilo »Katol. delavsko društvo« v Gorici svoj shod, ki se ga je udeležilo 150 ljudi. Govorila sta gg. dr. Srebrnič in dr. Dermastija.

Razvitje in blagoslovljenje društvene zastave. Na dan sv. Petra in Pavla, t. j. dne 29. t. m. bo v Grgarju velika slovesnost. Ondotno naše mlado »Katol. sl.

izobraževalno društvo» razvije in blagoslovi svojo zastavo. To društvo je prvo naših mladih izobraževalnih društev na Goriškem, ki dobi svojo zastavo. Zato opozarjamo naše somišljenike in naša društva, naj prihite na to slavnost.

Tečaj v Bovcu. V soboto in nedeljo, 5. in 6. t. m. se je v Bovcu vršil poučni tečaj, ki se ga je udeleževalo 30 mož in mladeničev. Predavala sta gospoda S. Premrou in Fr. Kremžar o zadružništvu, starostnem zavarovanju, kmečkem in delavskem vprašanju. Za sklep je bilo zvečer še skioptiško predavanje. Naj bi bil to začetek poživljenega delovanja našega izobraževalnega društva!

Na Žagi (Bovško) razsaja škrlatica. Umrlo je že mnogo otrok.

Dežja smo — hvala Bogu — dobili sedaj dosti. Škoda, da je za nekatere kraje prišel prepozno.

V Solkanu je 6. t. m. predaval g. dr. Capuder v ondotnem izobraževalnem društvu.

Narodno gospodarstvo.

»ZADRUŽNA ZVEZA« V LJUBLJANI.

Dne 27. maja t. l. se je vršil v Ljubljani občni zbor »Zadružne zveze«. Z radostjo se je moralo polniti srce vsakega skupščinarja, ko je čul o krasnih uspehih zadružnega dela največje jugoslovanske zveze, da, matere jugoslovanskega zadružništva. Zato smo pa tudi videli na shodu zastopnike iz Štajerske, Trsta, Istre in Dalmacije, ki so prihili v Ljubljano, da vidijo sadove svojega dosedanjega truda na zadružnem polju in da se navdušijo za nadaljnjo vztrajno delo za gospodarsko moč in osamosvojitev Jugoslovancev.

Predsednik zveze, dr. Krek, pozdravi navzoče zborovalce. Nato izvaja, da se je v preteklem letu veliko storilo za razvoj zadružništva. Postali smo močnejši in noddrejši. In če gledamo na uspehe zadružnega dela, naj nas ne vlečejo le tisti uspehi, ki jih izrazimo lahko v številkah, pač pa so veliko lepši uspehi in sadovi, ki se kažejo v notranjem življenju zadružništva. Tesno so združeni posamezniki med seboj ravno vsled zadružništva, dejanska krščanska ljubezen se vedno bolj izvršuje, v prej zanemarjenem in brežbriznem ljudstvu se vzhaja upanje na boljšo bodočnost, opazuješ več veselja do dela in napredka, širi se smisel za varčevanje. Odkod vse to? To so sadovi zadružništva, tistega zadružništva, ktero so nasprotniki pred leti toliko napadali in mu prekovali pogin. Toda nasprotniki so morali utihniti in kar so pred leti preklinjali iz dna svoje liberalne in oderuške duše, to danes blagrujejo in zato ustanavljajo sami vsemogoče zadruge. Osnovali so tudi »Zvezo slovenskih zadrug«. S to zvezo je nemogoče skupno delati, ker neče opustiti zahrbtnih svojih spletk. Svoj čas je šlo za to, da se mlekarne zvežejo, da tako pridobije ugodne trge za mlečne izdelke. Zastonj pregleduješ imenik mle-

karskih zadrug, ki so pri »Mlekarski zvezi«, med njimi ne boš našel onih mlekar, ki so članice »Zveze slovenskih zadrug«. Proti taki zvezi nam pač ne preostaja drugega, kakor začeti oster boj.

Poročilo načelstva.

Član načelstva I. Traven poroča o zvezinem delovanju v preteklem letu. K Zvezi je v minolem letu pristopilo 100 novoustanovljenih zadrug in sicer na Kranjskem 40, na Štajerskem 31, v Dalmaciji 16, v Istri 10, po ena pa v Trstu, na Goriškem in Koroškem. Največ se je na novo osnovalo posojilnic, namreč 77. Zveza je štela koncem 1908. leta 516 zadrug. Če gledamo na zadnja štiri leta, vidimo, da se je v teh letih več kakor še enkrat toliko zadrug ustanovilo, kakor jih je bilo prej, kajti l. 1904 je bilo pri Zadružni zvezi 241 zadrug. Tekom leta 1908 je izstopilo 17 zadrug, ki so deloma likvidirale, deloma prestopile k nasprotni zvezi.

Po deželah Zvezinega okoliša je bilo na Kranjskem 262, v Istri 82, na Štajerskem 80, na Goriškem 10, v Trstu 10, na Koroškem 5 zadrug. Med temi je bilo največ posojilnic in sicer 328, kmetijskih in konsumnih društev 96, mlekarjskih zadrug 53, obrtnih zadrug 36.

Veliko število zadrug nam kaže, da si je Zveza prizadevala zanesti zadružnega duha med najširše sloje jugoslovanskih narodov. Da se je pa dosegel tolik uspeh, se je zahvaliti delavcem na polju zadružništva, duhovnikom in tudi preprostim kmečkim možem, ki so z veliko vnemo in požrtvovalnostjo delali za zadružno stvar.

Zveza je gledala, da si vzgoji sposobnih možij za vodstvo zadrug. Zato je priredila tedenske poučne tečaje v Celju, Celovcu, Kočevju in pri sv. Ivanu v Trstu. Ti tečaji, ki so se jih udeležili mladi mošje in fantje, so zanesli smisel za zadružništvo med ljudstvo in pričakovati smemo od njih lepih sadov. Poleg teh poučnih tedenskih tečajev je bilo še veliko manjših poučnih sestankov posebno na Štajerskem.

Omeniti moramo, da se je v minolem letu pričela v Ljubljani zadružna šola, iz katere smemo upati, da dobimo vnetih delavcev za naše zadruge.

Da se je vršilo poslovanje Zveze redno, je bilo veliko dela v pisarni. Ta je rešila lanske leto 18.317 dopisov, razposlala 2222 okrožnic in izvršila doma vsa revizorska poročila. Ogromno je bilo delo tudi v knjigovodstvu, kjer so rešili 2444 knjigovodskih dopisov, odposlali 457 denarnih pisem, 8022 dopisnic za obremenitev, 5247 dopisnic v potrdilo prejetega denarja 1658 računov in 1248 računskih izvlečkov. Te številke govore, da je imela pisarna obilno posla in kljub temu si je prizadevala reševati sproti vsa pisma.

Denarno poslovanje.

O tem poroča g. Rašica. Promet »Zadružne zveze« je znašal v minolem letu 93 milijonov 505.337 K 52 vin., torej za 22 milijonov 9613 K 88 vin. več kakor prejšnje leto. — Deležji so znašali koncem

leta 239.060 K. Vloge članic v tekočem računu so znašale 11 milijonov 186.459 K 56 vin., posojila v tekočem računu pa 10 milijonov 536.243 K 91 vin. — Zveza je imela pri raznih denarnih zavodih naloženega denarja 776.677 K 68 vin. Čisti dobiček znaša v letu 1908 41.312 K 43 vin., od katerega se dene v splošni rezervni sklad 25 tisoč kron, v posebni likvidacijski sklad pa 16.312 kron 43 vinarjev.

Revizorsko poročilo je podal nadrevizor g. Vi. Pušenjak. Od revizij je pogosto zavisen obstoj marsikaterih zadrug. Zato je Zadružna zveza vestno vršila svojo dolžnost, ki jo ima kot revizijska oblast. V minolem letu je izvršila okrog 250 revizij. Te so trajale pri posameznih zadrugah po 1, 2, 3 dni pri nekaterih cel teden, pri drugih po 14 dni, da, pri par zadrugah celo po štiri tedne. Uspehi revizij je prav dovoljen, kajti precejšno število zadrug, posebno posojilnic posluje res vzorno, večina dobro, le malo število se ne drži reda in navodil revizorjev.

Knjigovodstvo pri zadrugah je splošno dobro.

Kar najdemo napak, so le bolj formalnega pomena. Ti nedostatki so pri pristopnicah, ki semintja niso pravilno podpisane, pri zadolžnicah, ki so včasih pomankljive ali se ne podaljšajo v pravem času. Načelstvo, posebno pa nadzorstvo ima le redko seje. Ravno nadzorstvo je dolžno paziti na poslovanje načelstva, pregledati knjige in račune. Zato je treba večkratnega posvetovanja, treba več seji. Nadzorstvo je sodegovorno za poslovanje zadrug, zato se naj tudi briga za njen uspeh.

Pojasnila glede »Gospodarske zveze«

poda g. S. Škrbinc. Gospodarska zveza se je pečala z nakupom in prodajo domačih pridelkov. Lansko leto je nakupila 140 vagonov domačih pridelkov in sicer 12 vagonov storžev, 1 vagon ječic, 1 vagon sira, pol vagona čajnega masla, pol vagona domače detelje, 3 vagone belega prosa, dva vagona ajde, 11 vagonov zeljnatih glav, dva vagona kislega zelja, 3 vagone repe, 50 vagonov krompirja, 30 vagonov fižola, 20 vagonov pšenice, 700 hl vina. Za mornarico v Pulj in Dalmaciji je oddala 2703 vole za približno 705 tisoč 800 kron. Zadnji čas pa se je jela pečati s prodajo izdelkov domače obrti: lesnih izdelkov, čevljev, glavnikov, slamnikov itd.

To je v glavnem obris in popis občnega zbora jugoslovanskega zadružništva. Omeniti je še, da je občni zbor »Zadružne zveze« pozdravil deželni odbornik dr. Lampe, ki je v svojem govoru povdarjal, da bo odslej tudi dežela pospeševala zadružništvo, kajti gledati je na to, da se povsod koristi ljudstvu.

Naj bi ta občni zbor, ki je sklenil prirediti poučne zadružne tečaje za duhovnike in učitelje na Kranjskem in v Dalmaciji, obrodil obilno sadu in vse navzoče vspodbudil še k vstrajnejšemu delu na zadružnem polju.

Drobtine.

Z avtomobilom preko Afrike. Te dni se je končala nenavadna vožnja z avtomobilom. Nemški nadporočnik na dopustu Graetz, ki se je bil 10. avgusta 1907. odpeljal z avtomobilom z vzhodne obale Afrike, je po 630 dneh srečno prispel do Atlantskega oceana. Težave potovanja so bile ogromne. Prevozil je od Darei-Salama do Swakopmunda 10.000 kilometrov, torej povprečno ne celo 16 kilometrov na dan. Graetz je posebni dopisnik lista »Berliner Lokal-Anzeiger«.

Poneverjena poštna pošiljatev. Pobegnil je iz Brna poštni aspirant Horniček, ki je v družbi dveh prijateljev poneveril 13.000 kron.

Napačen baron. Na smrtni postelji je izpovedal v Madridu z neko poljsko plemkinjo oženjen baron Coutier, da ni baron, marveč da je rojen v Karlovih Varih, da je bil stekijarski pomočnik, na to se je oprijel pustolovstva in bil izgnan iz vseh evropskih držav. Svoje vpe stotisoč kron znašajoče premoženje je volil svojim požunskim sorodnikom.

Novo razstrelivo. Karol Williams v Evansville, Zedinjene države, je iznašel novo razstrelivo, ki ima 40krat močnejši učinek kot dinamit. Razstrelivo užiga z brezžičnim električnim strojem v daljavo mnogo milj. Iznajditelj je še le 18 let star.

Roosevelt in nosorog. Bivši predsednik Zedinjenih držav je poklal v Afriki že precej levov. Zdaj se je spravil na nosoroge. Te dni se je nahajal v resni nevarnosti. Malo da ga ni nosorog prebodel. V zadnjem hipu je zadel zver v glavo, in nosorog je obležal tik pred »nimrodrom«.

Na japonskem napreduje evropska — kultura. Zaprlj so nad 50 japonskih parlamentarcev, pristašev vladne stranke, ki so se dali podkupovati od neke tvornice za sladkor, ki ji je vlada priskrbela kredit.

Sveča napolnjena z dinamitom. Na carinskem uradu v Bejrutu je opazil neki uradnik, da je sveča, ki jo je poslala neka ruska plemenita gospa za cerkev Sv. Groba v Jeruzalemu, nenavadno težka. Svečo so preiskali in našli, da je bilo v njej 3 kilograme dinamita, ki bi raznesel vse svestišče. Dotični uradnik je dobil nagrado.

Žrtve v Adani. »Sabah« priobčuje poročilo novega valija v Adani, da je bilo pri zadnjem klanju ubitih 1924 mohamedancev, ranjenih pa 533, Armencev pa 1455 umorjenih in 382 ranjenih; vsega prebivalstva v vilajetu da je 350.000, med njimi 48.447 Armencev. Diplomaški krogi smatrajo, da novi vali nadaljuje staro turško prakso laganja in zavijanja.

Abdul Hamid na odru. V Carigradu bodo predstavljali v vrtnem gledališču v Peri petdejsko tragedijo »Abdul Hamid II.«, v kateri bodo naslikana vsa grozodejstva prejšnjega sultana.

Nova ameriška sleparija. Gospica Mary Windsor v Beck Bay-u pri Bostonu je iznajditeljica novega zdravila. Kdor uživa vsaj tri tedne rdeči pesek, ki ga naplavlja reka Mississippi, se znebi vsake bolezni in se pomladi kakor roža v jutranji rosi. V Bostonu že prodajajo cele vreče rdečega peska. Kdor gre tej mazačici na

lim, zasluži, da bi se nekaj časa postil ob — slami.

Modna barva poletja 1909. Po vseh ekscentričnih barvne palete, po vseh umetnostih kemiške retorte, ki sta morala dajati blagu najneverjetnejše barvne nianse, nas veseli, da moremo poročati, da se moda vrača k naravi in da bo belo, lepo, svetlo, bleščeče belo vladalo poletno modo. Vse nosi belo, od »goske« pa do matrone. — Poleg tega nosijo tudi shantung-svilo rožnate, pavjemodre in bakrene barve, daje pastelnomodro volnato blago, dalje platino svetlosive barve, prednost pa ima belo.

Zobobol

bolečine v križu, glavi, trganje po udih nam je se vedno ozdravil Fellerjev fluid z znanko »Elsa-fluid«. — Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Slabici, Elsa trg 16 (Hirvatsko). Friczi.

Ob odebelosti in protinu ter njih zlih posledicah je zdravotvorni učinek prirodne **Franc-Jožefove grenčice** priznano brez primere, izborna pripravno za domače zdravljenje in po neprestani rabi jo bolniki radi uživajo in prenašajo kaj dobro. Za vsak dan zadošča pred zajtrkom vinska kupica pogrete grenčice.

M 333 — (18)

Mednarodni portretni zavod, Dunaj VII, Zieglergasse 26 in Berlin, postaja od dne do dne bolj priljubljen. To se najjasneje razvidi iz tega, da tvrdka množino iz vseh delov sveta ji dohajajočih naročil ni mogla izgotoviti in je morala z ustanovitvijo podružnic v Parizu in Londonu od pomoči temu nedostatku. V svojem današnjem oglasu nudi tvrdka zopet take pogoje, ki jih mora vsakdo uporabiti. Neštevilna zahvalna pisma so najboljši dokaz za zmožnost in poštenost tvrdke.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepča živce, pobiljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvoraj dobavitelj

— TRST-Barkovlje. —

Zavžijte

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-a** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponarejanja! 522 1

Fayeve pristne sodenske mineralne pastile so najboljše proti prehlajenju. Zastopstvo W. Th. Guntzert, Dunaj IV. 1, Grosse Neugasse 17.

Dr. E. Vašek

odpouje iz Postojne dne 8. junija na 6 tednov in prične zopet ordinirati 19. junija 1909. 1—1

To je v življenju slabo urejeno,

da celo pod cvetočimi rožami preže na nas nevarnosti, ki lahko postanejo usodopolne. Poletna prehlajenja so take nevarnosti, le žal, da jih smatramo za premo resne, posledice pa ne izostajajo nikoli. Najpripravnejšo in najprijetnejšo pot za odpravljanje pa nam nudi raba Fayevev pristnih sodenskih rudninskih pastil, ki se dobe, škatljica po K 125 v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini z rudninskimi vodami.

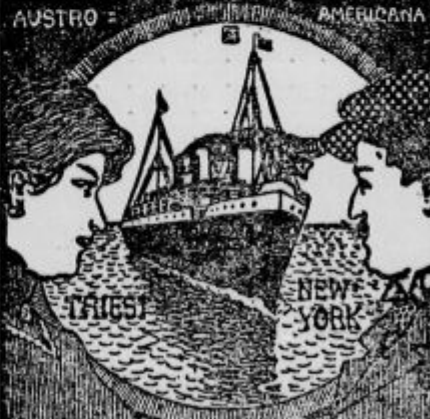
Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. Guntzert na Dunaju IV. 1, Grosse Neugasse 17
3431 (23)

Deklico siroto, popolnoma zdravo, staro od 16 mesecev do 3 let, sprejme neka boljša rodbina za lastno. Ponudbe, Ljubljana poste restante »Srečen otrok.« 1565 1—1

2 dobra pomočnika

sprejme takoj **Jožef Munih, krojaški mojster,** 1566 **Podbrdo ob Bači.** 3—1

AUSTRÖ — AMERICANA

PATRIKI v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceně in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetetza** v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotavrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Smešnice.

Kratek odlog. »Ako mi v osmih dneh ne poplačate dolga, sem primoran vas tožiti.« — Dolжник: »Kaj, v osmih dneh? Pomislite vendar, kako kratki so dnevi sedaj pozimi!«

Ruski pregovor. Predno greš v vojko, moli enkrat, predno se podaš na morje moli dvakrat, predno ka se oženiš, moli trikrat.

Pogruntal ga je. Prodajalec kmetu: »Deteljno seme kupite pri meni! Zagotovim vas, da mi ne zraste nič plevla!« — Kmet: »Verujem, vam ne, pa meni!«

Odkritosrčen odgovor. Jože proti Tinetu, ki je vdovec: »Povej mi, povej, ljubi moj, kako ti je bilo, ko ti je žena umrla?« — Tine: »Prav tako, kakor bi se bil na kolenec vdaril. Neizrečeno boli, pa hitro mine.«

Dobro se mu godi. Za Boga, nikomur se ne godi bolje, kakor finančnemu ministru: vedno dela dolgove, pa ga nikoli ne kaznujejo!

Postopje brez strehe. Prvi plešec v družbi gostov se norčuje iz drugega plešca, ker nosi vlasuljo. — Prvi: »Le pogledite, da sem popolnoma brez las, pa vendar ne maram vlasulje!« — Drugi: »Temu se ni čuditi; kajti prazno postopje ne potrebuje strehe.«

Brilanten strežnik. Castnik strežniku: »Primož, tu si mi prinesel dva leva čevlja, teh vendar ne morem obleči!« — Strežnik: »Gospod, to sem že tudi jaz opazil; čudno pa je, da imam zunaj še dva čevlja, katerih pa tudi ne morete obleči, ker sta oba desna.«

1169 Dr. J. Demšar 52-1

zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani
kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 7. junija 1909.

Pšenica	29,50
Rž	19,—
Oves	19,50
Ajda, črna	19,—
Ajda, siva	19,—
Proso, rumeno	16,—
Proso, belo	18,—
Ječmen	17,—
Fizol, koks	29,—
Fizol, mandalon	25,—
Fizol, ribenčan	27,—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 5. junija.

3, 6, 38, 60, 4.

Tednik „SLOVENEK“ [sobotna številka] stane na leto 7 K.

Labodje milo

(Schichtovo gsto kalijevo milo).

Vsaka dobra gospodinja pozna posebne lastnosti labodjega mila (Schichtovo gsto kalijevo milo), ki obstoje v tem, da čisti najčistejše in najnežnejše tkanine, ne da bi se poškodovale in da podari nitkam zopet čisti lik. Fine tkanine se pere v mrzli ali mlačni vodi samo z labodjim milom

(Schichtovo gsto kalijevo milo).

Edino na
celem svetu!

VAJENCA ki bi ga veselilo ročno in strojno mizarstvo kakor tudi strugarstvo, išče Jožef Kern, mizar na Zg. Beli p. Tupaliče nad Kranjem. 1488 3-1

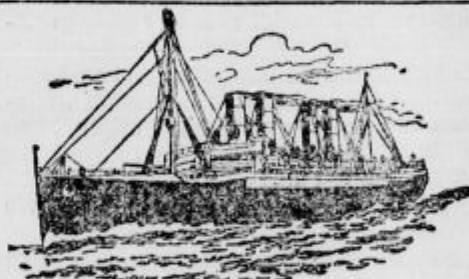

M 1246 15-1

Sprejemem v službo bolj priletnega

MLINARJA

v mlin na dva kamna. Franc Lenarčič, Nova vas pri Rakeku. 1530 3-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja

V AMERIKO

je s cesarskimi brzoparniki

„Kronprinzessin Cécilia“ 140 26-1
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Große“.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVČAR, Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Pri

pljučnih boleznih

kašlju, katarih, oslovskem kašlju, influenci

D 85 13-2

predpisujejo zdravniki in profesorji priljubljeni Sirolin „Roche“.

SIROLIN lajša nagon h kašlju in vpliva na dober način pri nastopu težav prehlajenja.

Radi izbornega okusa tudi otroci SIROLIN radi uživajo.

Dobi se na zdravniški predpis v lekarnah po K 4.— steklenica.

Zahteva naj se izrečno SIROLIN „ROCHE“ in odvrne ponarajanja in tako imenovani nadomestek.

Korpulenco

debelost odstranjuje
zeliščeno milo „URAL“.
Odlikovano je z zlato kolajno
in častno diplomom. Mesto
zališnega telesa mladeniška
in vitka postava. Niko-
korajno zdravlilo, edino-
ko sredstvo za odstranjevanje
debelosti. Zdravniško priporo-
čeno. Nobene diete, no-
bene psemembe v vsakdanjem
življenju. Izbori učinek. 1
kos 250 g 4 K, 3 kosi 10 K,
6 kosov 16 K. Dobi se edi-
nole pri M. Felth nasled.
Dunaj, VII/1, Richter-gas-
se 9. 1571 (1)

Za mizarске pomočnike

se dobi pri delavski posredoval-
nici Dunaj, IV, Pressgasse 26
dobro plačano delo. 9urno delo,
48 vin. plače na uro po dveh letih
pomočništva. Posredovanje brez-
plačno! 1211 8-1

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -

- račune itd -

izvršuje natančno po

: naročilu :

: Katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

Pridnega, poštenega

hlapca

želi sprejeti takoj Ivan Mart. Trpin, župnik v Moš-
njah. Plača po dogovoru. 1432 3-1

2961 — Ustanovljeno 1882. — 52-4

Priznано najboljšе oljnate barve

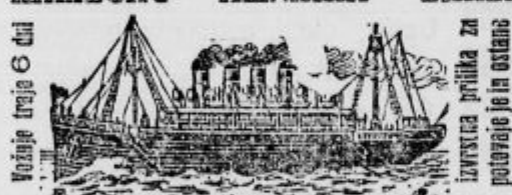
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako
konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno
množino pobarvati veliko površino, razpošilja
po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firneža, lakov in steklarskega kileja.
Zaloga slikarskih in piskar-
skih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

HAMBURG - AMERIKA - LINIE.

z najnovejšimi leti 1905 in 1906
zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000
ton

250 0ton torej še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki
Pojasnila daje zastopnik: z 8-12000 tonami 383 26-1

Kolodvorske ul. št. 28 Odhod
iz Ljubljane vsaki ponde-
ljek torek in četrtek v tednu.

Arondirano

posestvo

ob štajersko-kranjski meji, obstoječe iz
približno 50 oralov travnikov in njiv
ter iz 50 oralov mešanega zaraščenega
gozda, se proda oziroma zamenja
s posestvom na Kranjskem v vred-
nosti 40.000 K. — Doplačilo se even-
tuelno vknjiži. Na tem posestvu se redi
lahko do 35 glav živine. 1425 3-1

Poizvedbe v pisarni Peter Mateliča
Miklošičeva cesta št. 10 Ljubljana.

: V vsaki naši rodbini :

hočemo upeljati namah naše slike, zato smo se odločili za ponudbo, ki še ni bila
nikoli tu. Nameravamo namreč razdeliti med bralke in bralce tega lista serijo

5000 slik zastonj.

1575 1-1

Naša že deset let obstoječa tvrdka, ki je v Berlinu in na Dunaju trgovsko-
sodno vpisana, se ima za svoj razvoj in sloves zahvaliti samo jednemu dejstvu. Za-
dovoljstvo in radost z brezhibno dobavo naših slik na naše cenjene odjemalce
in s tem zvezana nadaljnja priporočila so vzrok, da narašča naš dobri sloves od dne
do dne. Nimamo nikakih potnikov, niti ne pustimo potovati; samo naše slike
spričujejo našo dobavno sposobnost.

Ne da bi kaj riskirali

se lahko prepričate o naših trditvah. Če ste voljni to storiti, potem Vam ni treba nič
drugega, kakor da nam pošljete Vam posebno drago fotografijo, svojo lastno ali od
starišev, otrok, prijateljev ali kacega drugega pokojnika in napišite Vaš natančni
naslov na spodaj se nahajajoči nakazilni list. Potem dobite v kratkem času iz na-
šega zavoda fotografiji zelo podobno

sliko skoro naravne velikosti.

Naše slike, ki so že v Nemčiji, Avstriji, na Francoskem in v Italiji zbudile obče
zanjmanje, se dobavijo vsakemu posameznemu poštnine prosto in zamotano v
karton. Tudi poskusna fotografija se pod garancijo nepoškodovanja vrne poš-
nine prosto.

Smo li Vas z brezplačno dobavo zadovoljili, o čemur smo prepričani, upamo,
da nas bode v krogih svojih sorodnikov in znancev dalje priporočili, da pridemo
tako do svojih stroškov z nadaljnimi naročili.

Noben še tako dragocen predmet v kaki sobi ne more prekositi slike kekega
ljubega svojca ali umrlega člana rodbine na rodbinski vrednosti. Je trajno vidna vez,
ki nas veže z nam dragimi osebami.

Nihče naj tedaj ne zamudi, uporabiti

to enkratno ponudbo.

Vsak si bo lahko na prstih roke izračunal, da nas bode naša namera raz-
dati 5000 slikskoro naravne velikosti stala velike vsote. Radi tega tudi ne bo
nihče od nas zahteval, da naj zastonjšnje dobave na svoje stroške frankiramo. Pro-
simo torej, naj vsak, ki naroči sliko po izvorni fotografiji, priloži za poštnino, omo-
tanje itd. 60 vinarjev v pisemskih znakah.

Četudi potrjujejo neštevilna zahvalna pisma iz vseh delov sveta realnost
naše ponudbe, smo v svrhu, da razpršimo vsak dvom, pripravljeni plačati

500 kron v gotovini

vsakemu, ki nam dokaže, da naša ponudba ni strogo poštena ali da smo pri dobavi
naših slik zahtevali kakršnokoli odškodnino.

Nakazilo za bralce „Domoljuba“ v Ljubljani.

Blagovohite odrezati in doposlati v kuverti.

Z ozirom na zgorajšnjo ponudbo
prosim slavn Mednar. portretni zavod,
na Dunaju, naj se mi brezplačno v skoro
naravni velikosti poveča fotografijo, ki
sledi v prigrabu, in naj se mi ista do-
pošlje brezplačno.

Za stroške in drugo je priloženo
60 vin. v pisemskih znakah.

Blagovohite razločno zapisati.

Ime in dan.

Ime in priimek.

Posebni pismenih poročil ni potreba.
Pisma s slikami, večjimi, kakor vizitna
oblika, se frankirajo z 20 vin. V inozem-
stvo dvojno.

Da se ogne zmotam, naj se zapiše
ime na zadnjo stran fotografije. Od vseh
slik, naj si bodo v vizitni ali kabinetni
obliki, se lahko naredi doprsna oblika.
Pri skupinskih slikah naj se oseba, ki je
povečati, označi s †.

Medn. portretni zavod

(Internationales Porträt-Institut)

Dunaj VII./7, Zieglergasse št. 26.

ZASTONJ

razpošiljava za go-
spodinjstvo vzorce
platna, bombaža-
stega damasta, šifona za tepice, bombaževe in plat-
nene tkanine, suknemega platna za postelje, kreasa,
šifona, perkalja, piketa, inlet-bлага, panama cefira,
oksforda, kanafasa, barlenta. Kupite to blago, kakor-
tudi brisače in kuhinjske brisače iz damasta, nemizne
prte, serviete in tudi celo garnituro vseh vrst brisač,
žepnih robcev ceneje kot povsod pri **Stárek in**
Machánek, tkalnica platna, bombaža in damasta.
Prop. 114 **Spy 77, Češko.** 26-1

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 280,
belega K 4, činega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivega puha K 8, belega K 10, pranelega puha K 12, od-
5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napol-
njene, iz zelo
postega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega inlet-nanking-bлага, 1 pernica vel. 180/116
cm z 2 blazinama, velikost 80/38, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 15, s polpuhom K 20, s puhom
K 24; poramezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3,
K 350, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prosto
pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. —
Češki u žimnicah, odejeh, pretekah in vsem drugem
F 77 posteljnem blaga zastonj in pošt. prosto. 32-1

Voda, zrak in svetloba!

Pomen teh treh elementov
je danes gotovo vsakemu
znan zlasti na zdravniškem
polju, kjer se pokažejo iz-
vanredni učinki vrtanja in
kopanja v sluzajih, ko vsa
druga zdravila ne pomagajo
več.

V zadnjih letih
se je pridružil
tem trem glav-
nim zdravstve-
nim činiteljem
še četrti dosti važen element

ELEKTRIKA

Njeni učinki na različ-
nih poljih industrije so
nepresegljivi. Tudi zdrav-
niška veda uporablja elek-
trični tok in to v vseh
slučajih, kjer celo voda,
zrak in svetloba več ne
učinkuje z najboljšim
uspehom.

Vsak bolnik bi moral vedeti o tem važnem
zdravstvenem činitelju, in vsled tega smo si na-
deli nalogo razširiti ta način zdravljenja med
vse ljudske sloje potom knjižice.

Vsak bolnik, ki trpi na **nervoznosti, ne-
vrastenju, bolečinah in trevesnih bolestitih,**
**ohromelosti, vsakovrstni oslabelosti, žens-
ke bolezni itd.,** naj nas obišče v naši ordi-
naciji kjer smo pripravljeni dati natančna po-
jasnila. Ako pa to ni mogoče, potem zadostuje,
da nam pošlje spodajšni kupon s polnim imenom
in natančnim naslovom in mi mu pošljemo
64 strani broječo ilustrovano 1571 1-1

KNJIGO ZASTONJ

„Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“,
gratis in franko pod zaprto kuverto.

Elektroterapevtska ordinacija,
Dunaj I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. s/1.

Kupon za brezplačno knjigo, 6. 6. 1909.
Na

elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju I.,
Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. s/1,
Prosím pošljite mi knjigo „Eine Abhan-
dlung über moderne Elektro-Therapie“
gratis in franko pod zaprto kuverto.

Ime:

Naslov:

**Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo**

Najmilejše milo za kožo kakor proti pegam!

332 Dobiiva se povsod! 20-1

Na prodaj je

hiša, skedenj, hlev, svinjski hlevi, 2
njivi, vrt. 2 senožeti in čez 20 oralov
srednje zaraščenega gozda v Dol. Je-
lenju pri Dolah v litjskem okraju. — Na-
tančneje se izve pri g. Štefanu Centa v
Dol. Jelenju. 1526 2-1

Puške!

Lancaster . . . od K 28-
Flobertpuška . . . 8-50
Pištola . . . 2-
Samokralj . . . 5-
Poprave ceno. ilustri-
rani cenik franko. 870
F. Dušek, Opčno 123, Češko.

F. Dušek, Opčno 123, Češko.

Samo

6 dni

LJUBLJANA HAURE NEW - YORK

Francoska prekomorska družba. Odhod iz Lju-
bljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila
daje amo 383 26-1

ED. ŠMARD

obl. konces. potov.
pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta 19
nasproti znane go-
stilne pri „Plešev“

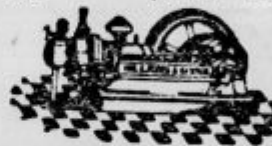
Tel. 13.919. Tovarna za stroje in motorje Tel. 13.919.

Ing. E. Plewa & Comp, Dunaj XVII., Wattgasse 8.

Motori za bencin, petrolin in plin.

Patentirani motorji za rudn. olje in plin

254 (Rohöl- und Sauggas-Anlagen). 12-1

Parni motorji 1-3 v pro Lokomobili

Najnižje cene! Najugodnejši pogoji!

Izurjeni kraj. zastopniki se iščejo!

Gramoz.

Okrajni cestni odbor
Ljubljanske okolice odda na-
pravo **gramoza** okoli 500 m² v
kamenolomu na Igu.

Več se izve pri g. Iv. Strum-
belju, okraj. cestnemu odborniku
na Igu. Ponudbe sprejema načelnik
Anton Belec v Šent Vidu nad
Ljubljano. 1410 3-1

Kirurški ordinarij deželne bolnice
dr. Franc Derganc vlijudno nazna-
nja, da se je povrnil s šestmesečnega
kirurško-znatiščenega potovanja
(Dunaj, Berlin, Pariz) in da začne
ordinirati dne 7. junija 1909. Ordina-
cija: 5 K. Na dom: 10 K. Ob petkih
samo ubogi z ubožnim spričevalom
brezplačno. Ordinira popoldan: 2. - 3.
Komenskega ul. 8. - V Ljubljani, dne
29. maja 1909. 1499 2-1

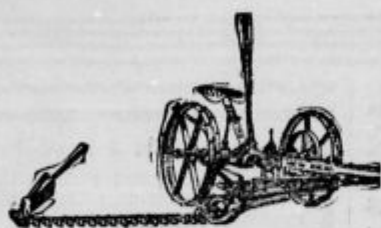
Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

1160 25-1

Prva narodna veletrgovina z železnino

Fr. Stupica v Ljubljani

priporoča svoje izvrstne brane, pluge, kosilne stroje, slamoreznice, mlatilnice, čistilnice, kakor tudi železniške šine, traverze, cement in sploh vse stavbene potrebščine, trombe in cevi.

1161 25-1 Točna postrežba, solidno blago!

Letošnja huda zima je pokazala, da presega glede trpežnosti vsako drugo opeko

1297

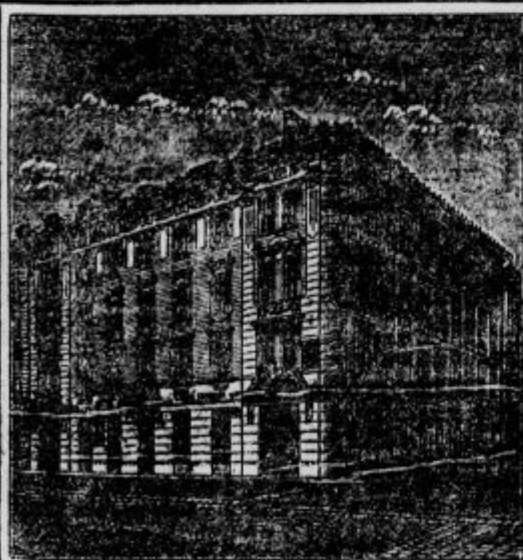
6-1

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

Patentirano v 30. državah.

V veliki zalogi jo ima edini izdelovatelj za slovensko deželo — Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.

Ravnotam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: Ivan Jelačin v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetzka posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52-1

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71,417.344.75

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

— brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike. —

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,102.911.27

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije, na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

Proda se

iz proste roke hiša, kovačija in vrt v Veliki Račni št. 33. — Več se izve pri Alojziju Pucihar, kovaču v Malih Laščah p. Velike Lašče. 1527 2-1

Izvir zdravja so brezpogojne pijače, med katerimi so z

929 Maršnerjevimi 10-1

šumečimi limonadnimi bonboni

iz malin, citron, jagod, črešenj, dišečih jagod napravljene nedosežne

šumeče limonade.

Pravi samo s to varstveno znamko.

Enoletna vporaba več kot 40 milijonov.

Prva ženska akc. družba tovarna za orient. sladkor in čokoladne izdelke Kr. Vinsgrad, prej A. Maršner.

Glavna zaloge

na Dunaju, Josip Katz VI, Theobaldgasse 4.

Najnižje cene pri Janezu' na Vodnikovem trgu!

Priporočila se slav. občinstvu domača trgovina

JANKO ŽELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika

kjer je vedno velika izbrana zaloge vsakovrstnega

1033 blaga za moške in ženske obleke 38-1

od najceneje do najfinije vrste, dalje vsakovrstnih rut,

nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd.

NAJNIŽJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!

Ta trgovina ni v nikaki zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah.

V Ameriko in Kanado

slozna, cena in varna

vožnja H 2927

Cunard Line

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Slavonia 22. junija, Ultonia 6. julija 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 19. jun., 17. julija, 7., 28. avg.,

18. sept., 16. oktobra, Mauretania 3., 24. julija,

14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra,

23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Pri naročilu 2 zavojev franko.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom

40-50 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, naj-novejši krasni vzorci.

Modnega oesirja za obleke bluze in srajce.

Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.

Oksford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.

Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah. 1414 10-1

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.

Dolgost ostankov 6-10 m zamajeno brez napake, perilni in najboljše kakovosti.

Ako ne ugaja se denar takoj vrne in zavoje se vzame nefrankiran nazaj.

Najmanjše naročilo 1 zavoj 40-45 m K 15- po povzetju. Po želji se tudi sortirajo.

Tkalnica R. Horner, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste uporabno za najfinije perilo in opreme za nevesti obeljeno rumburško platno in obeljen gradl za spodnje perilo 40 m po želji sortirano za K 18-50.

Stiskalnice za vino in sadje

z dvojnimi pritiskom „Herkules“ za ročni obrat hidravlične stiskalnice

1447 za visok pritisk in velika dela. 9-1

sadni mlini, grozdni mlini, stroji za odtrgavanje, kompl. naprave za pripravo mošta, stalne in premične, sušilnice za sadje in sočivje, stroji za lupljenje in rezanje sadja, avtomat. pat. brizgalnice „Syphonia“ za vrtove, drevesnice, hmeljarne, za prenašanje in vožnjo. — Weinbergove jekl. pluge in vse poljedelske stroje izdeluje in dobavlja pod jamstvom v najnovejši sestavi tovarna strojev

PH. MAYFARTH & Co.

Dunaj II/1 Taborstrasse št. 71.

Obširni ceniki zastoj in franko. Zastopniki se iščejo.

LYRA KOLESA

Priznana najboljši izdelek. Nedosežena v kakovosti in opreml. Odlikovan z zlato kolajno. 3 letno jamst. gl. kataloga.

Kolesarske in športne potrebitne, ure, orožja, muzikantje, živalni stroji, jeklene usnjene in liskane reči.

Najboljša tvarina, lepo delo, tek lahek so znaki Lyra koles.

Dobite iste carine prosto od avstrijske podružnice.

Najnižje cene! C. kr. poštar M. Junger v St. pise: Vsi izdelki v obse dopada.

Cuditi se moramo res, da zamore tovarna spravi na svetovni trg tako solidno izdelano vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahek, tekoče kolo po tako niski ceni.

LYRA-FAHRRAD-WERKE, Prenzlau, Postfach 679.

Zahlevajte moj cenik brezplačno.